

bb 67. megemlékezés rabindranath tagoréról

küm gk szb mi

1961. május 3.

az országos béketanács és a tudományos ismeretterjesztő társulat a béke-világtanács rendezvényei során rabindranath tagore, a nobel-díjas hindu költő születésének közelgő 100. évfordulója alkalmából szerdán a kossuth klubban megemlékezést tartott. dr. germanus gyula egyetemi tanár méltatta a költő munkásságát, majd indiai dokumentumfilm bemutatására került sor. /mt1/

22.05 23.10

- v é g e -

La

- 42 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest. I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel földi hírek

1961. május 4.

bb 1. a kemencék átalakításával, hőhasznosító berendezésekkel ötszáz ezer forint értékű energiát takarítanak meg az idén a vörös csillag traktorgyárban

i sl/sze-lm vg

1961. május 4.

a vörös csillag traktorgyár évente több mint harminc-millió forint értékű szenet, elektromos áramot, kokszot, vizet, süritett levegőt és egyéb energiát használ fel, érthető tehát, hogy még a tízszázalékos megtakarításnak is nagy a jelentősége. a dolgozók kezdeményezései alapján az energia felhasználásában sok ésszerűsítést vezettek be, a termelés felfutásával egyidőben az energiafogyasztás most már nem növekszik, hanem csökken. a kemencék és a generátorok hatásfokának növelésével egy év alatt háromszáz ezer forintot takarítottak meg, a fürdővíz melegítése pedig szinte ingyenessé vált, mert a fürdőkhöz bevezették a generátorház eddig veszendőbe ment meleg hűtővizét. egy év alatt a gyár termelése 182 millió forinttal növekedett, ezzel szemben a felhasznált energia mennyisége kétféle millió forinttal csökkent.

a gyárban növekszik a korszerű gépek száma, s az automaták, félautomaták bonyolult elektromos berendezései sok energiát igényelnek, hasonlóképpen többletenergiával jár az új szellőző és világítóberendezések üzemeltetése, ezért a gyár energetikusai és műszaki vezetői az energiagazdálkodás további javításával igyekeznek elejét venni a túlzott energiafogyasztásnak. ma már elavultnak tekintik azt az elméletet, hogy mindennel lehet takarékoskodni, de a szénrel nem, csupán a különféle szénfajták helyes szétválogatásával, osztályozásával tízezreket takarítanak meg, a kemencék átalakításával és újabb hőhasznosító berendezések létesítésével pedig százezreket akarnak megtakarítani. megállapították ugyanis, hogy a kemencék nincsenek megfelelően kihasználva, s különféle átalakításokkal évente 230.000 forint értékű tüzelőanyagot menthetnek meg. az acéltisztító műhely lángító kemencéjéhez és az edzőműhely egyik kemencéjéhez olyan berendezést létesítenek, amelynek segítségével az eddig kihasználatlan füstgázt felhasználhatják az égéshez szükséges levegő előmelegítésére. a munkákat már meg is kezdték, s minden intézkedést egybevetve, az idén összesen 500.000 forint értékű energia megtakarítása várható.

/folyt.köv./

se

600

- 1 -

bb 1. /a kemencék átalakításával...1.folyt./-lm

a műszaki intézkedésekkel azonban még nem fejeződik be az energiagazdálkodás racionalizálása, további tízezer-százezer forintos megtakarítások érhetőek el szívós felvilágosító munkával. a kovácműhelyben a kemenceajtót gyakran órákon keresztül feleslegesen nyitvatartják, a kemence légvezetékét nem szabályozzák kellőképpen, s így nagyértékű energia vész kárba. a sűrített levegőt egyes dolgozók összetévesztik a ventilátorral és nyáron gyakran hűtésre, télen pedig a kályhák tüzeinek gerjesztésére használják fel és nem veszik figyelembe, hogy a sűrített levegő nem ingyen van, minden köbméterre 17 fillérbe kerül. a gyár vezetői a kiszisták segítségét kérték, hogy takarékosági órjáraikra segítsenek felszámolni az energia-pocsékolást a munka minden területén. /mti/

--

bb 3. 85.000 óra társadalmi munkát vállaltak a csepel vas- és fémművek fiataljai

i tv/tm-lm sr

1961. május 4.

a csepel vas- és fémművek ifjúságai az idén 85.000 óra társadalmi munka elvégzését vállalták, a tröszt kisz-bizottsága az igazgatósággal kötött szerződésben védnökséget vállalt az elektromos csőhegesztő gyár felépítésénél, ahol a fiatalok előreláthatólag 25.000 óra társadalmi munkát végeznek.

a különböző gyáregységekben a kisz - szervezetek ezen kívül még 29 védnökséget vállaltak az új gyártmányoknál, a kisépítésnél és az automatizálásnál. /mti/

--

bb 4. újtipusu kávéfőző és kávéörlőgép sorozatgyártása kezdődött jobb határfoku kazán tervei készültek el gépipari üzemeinkben

i tó/tr-lm vg

1961. május 4.

a kohó- és gépipari minisztérium általános gépipari igazgatóságán értékelték az iparág első negyedévi gyártmányfejlesztési tervének teljesítését, megállapították, hogy az év első három hónapjában jóváhagyták a tervezett öt mintapéldányt, elkészült két gyártmány próbasorozata és megkezdődött ugyancsak két gyártmány sorozatgyártása is. /folyt.köv./

- 2 -

se

6.05

bb 4. /újtipusu kávéfőző és kávéörlőgép... folyt./- szb

az első negyedévben jóváhagyták a

mintadarabját, elkészült a próbasorozata és megkezdődött a sorozatgyártása egy újtipusú kávéfőző és egy kávéörlő gépnek. az új gépek elsősorban formában és kivitelben térnek el az eddig gyártottaktól. a formatervezők elképzeléseit jól valósították meg a mofém szakemberei. az új gépek formája tetszetősebb az eddigiekénél és különösen az örlőgépeknél több fémalkatrészt helyettesítettek műanyaggal. a zuglósi gépgyárban korszerű, fűthető - hűthető, önkürritős centrifuga mintapéldánya készült el. az új berendezés hozzákapcsolható különböző gyümölcslelőgyártó gépsorokhoz és önállóan is használható. új, nagyteljesítményű, ugynevezett kalander készült gumiliparunk számára.

a vegyipari gép- és radiátorgyárban a második negyedév helyett már az első negyedévben elkészültek az ugynevezett meredekcsöves kazán rajzai. ebben a csöveket vízszintes helyett függőlegesen építik be. ilyen módon növekszik a hőenergia hasznosítása, javul a kazán határfoka. a határidő előtt elkészült rajzok alapján megkezdődött a mintadarab gyártása is. /mti/

6.10

--

- se

- 3 -

bb 2. kapunyitásra készülnek a budapesti szabadtéri színpadok

i v/tr szb sr

1961. május 4.

a szabadtéri színpadok már készülnek a kapunyitásra. a 8. kerületi kulich gyula szabadtéri színpadon korszerű, új öltözőket építettek, feltöltötték a nézőtér padozatát, tatarozzák, festik a színpadot, amely június 4-én nyitja kapuit.

a zuglói rózsavölgyi színpad új hangerősítő berendezést kapott, rendbehozzák a nézőtér padjait, a kerítést és korszerűsítik az öltözőt. a nyári évad május 27-én az 1. istván gimnázium hangversenyével kezdődik.

a kőbányai csajkovszkij park szabadtéri színpada előreláthatólag június 1-én nyit. a színpadon csaknem 300.000 forintos költséggel átalakítják a nézőteret, s a betonlapzatba csővezeték szerkezeteket építenek. a csajkovszkij parkban a tervek szerint a nyáron vidám műsorok, gyermekelőadások lesznek és rendeznek majd opera-estétet, zenekari hangversenyeket is.

a főváros legkorszerűbb nyitott színházában, a 11. kerületi bartók béla színpadon május 7-én a felszabadulás évében születettek ifjúvá avatásának ünnepét tartják. a színpadot és környezetét tatarozták, kicsinosították és kellemes, szép környezetben kezdődhetnek majd az előadások.

a 3. kerületi józsef attila színpadot is tatarozzák, festik. jelentősen kibővítették a színpadot, átalakították, korszerűsítették a berendezést. a nézőteret még tavaly rendbehozták, az idén a színpadot - ahol mozivetítéseket is tartanak majd - szelvésvásznú filmek vetítésére is alkalmassá tették.

a 9. kerületi ezer személyes petőfi kertben parkosítottak, virágokat ültettek és felújították, megjavították az elektromos berendezést. /mti/

6.15

--

-SE

- 4 -

bb. 5. kiállítás az 1. kerületi táncsics mihály utcai általános iskolában

k lv/sze/gy/sr

1961. május 4.

a magyar uttörőmozgalom 15. évfordulója alkalmából az 1. kerületben a táncsics mihály utcai általános iskola uttörőcsapata kiállítást rendez, amelyen bemutatják a magyar és a baráti országok uttörőmozgalmának érdekes dokumentumait.

a kiállítás ünnepélyes megnyitására május 6-án kerül sor. a helyszínen az uttörő postahivatal legújabb kiadású postabélyegeket árusít majd.

/mti/

--

bb. 6. tanulmány kovács margit kossuth-díjas kerámikusművész munkájáról

i fe/fe/gy/sr

1961. május 4.

a művészek kiskönyvtára sorozatában első ízben jelent meg iparművészről szóló írás. kovács margit kossuth-díjas kerámikus-művész munkásságát, fejlődésének állomásait a művészet-történész módszerességével válogatta össze és rendezte bobrovskij ida művészettörténész. a tanulmány ismerteti kovács margit művész munkájának technikai részét is. bő képanyag szemlélteti a művész sokszínű, gazdag életművét.

/mti/

--

bb. 7. számlákat hamisított egy anyagbeszerző - egy évi börtönre ítélték

i hc/hné/gy/sr

1961. május 4.

sólyomi antal, a bányászati aknamélyítő vállalat alkalmazottjaként több üzletben esztergakéseket vásárolt. tizenkét esetben meghamisította az üzletekben kapott számlákat, s azok alapján több mint ötezer forintot vett fel jogtalanul a vállalati pénztárból. a fővárosi bíróság jogerősen egy évi börtönre ítélte és kártérítésre kötelezte sólyomi antalt.

/mti/

--

8.03 gt

- 5 -

bb. 8. tíz hétfélig különvonatot indít az ibusz májusban

i tz/gk/gy/ki

1961. május 4.

elkészült az ibusz hétfélig különvonatainak májusi menetrendje. eszerint 7-én gyöngyösre, 14-én győrbe, miskolcra és porvacsasznekre, 21-én egerbe, tatabányára és szegedre, 28-án pedig egerbe, pécsre és fonyódra indítanak a fővárosból különvonatokat.

/mti/

bb. 9. gyármuzeumot rendeznek be magyarszombatfán

vid te/gy/ki

1961. május 4.

magyarszombatfán, ahol évszázados hagyományai vannak a fazekas mesterségnek, a község kerámia gyárának dolgozói felkutatják a helység fazekasmúltját és a leletekből berendezik vas megye első gyármuzeumát. a kutatók megállapították, hogy a faluban már a céhrendszer idején is virágzott a fazekas-mesterség. több ebből az időből származó edényt találtak.

/mti/

bb. 10. megnyitott tolna megye első üzemi fodrászüzlete

vid szf/te/gy/cz

1961. május 4.

a tolnai selyemfonógyárban, ahol a dolgozóknak több mint kilencven százaléka nő, régi kívánság volt, hogy üzemi fodrászüzletet rendezzenek be. most a gyár segítségével a tolnai ruházati és szolgáltató ktsz a selyemgyárban megnyitotta tolna megye első üzemi fodrászüzletét.

/mti/

bb. 13. a csók gallériában megnyitott mattioni eszter festőművész kiállítása

i fe/tr/gy/mi

1961. május 4.

a csók gallériában mattioni eszter festőművész kiállítás nyílt. a tárlaton a tájfestmények, csendéletek, és figurális olaj és tempera festmények gazdag anyaga mellett jelentős helyet foglal el az ősi mozaikművészet friss hajtása a hímeskő.

/mti/

8,08

930

- 6 -

bb. 11. sikeres tuzokvadászat a tiszá parti legelőkön és a hanságban

i so/j/gy/ká

1961. május 4.

az európai vadászok körében a tuzokkakas ma már rendkívül értékes és ritka zsákmánynak számít, hazánktól nyugatra ugyanis teljesen kipusztult ez az óriásmadár. nálunk tervszerű vadgazdálkodással sikerült az értékes madárfajtát elszaporítani, s az idén már lehetőség nyílt több tuzokkakas kilövésére. erre az eseményre, a tuzok-diürrögésre német, svájci és osztrák vendégek érkeztek, akik poroszló mellett, a tiszá parti legelőkön, bánhalma környékén és a lajta-hanságban jó eredménnyel vadásztak. poroszlón 4, a lajta-hanságban 5, bánhalmán 2 tuzokkakast ejtettek el a külföldi vendégek.

/mti/

bb. 12. szputnyik park kenderesen

vid te/gy/ki

1961. május 4.

kenderes termelőszövetkezeti községben elkészült a szputnyik park. a tanácsháza előtti teret a mezőgazdasági gépészképző szakiskola hallgatói és a község lakói együttes társadalmi munkával parkosították. az új parkban helyezték el az első szputnyik, a tu-104-es repülőgép és a vosztok űrhajó modelljeit, amelyeket a szakiskola hallgatói készítettek. a park közepén földgömböt állítottak fel, ezt az áramló víz forgatja. a park mintegy harmincezer forint értékű társadalmi munkával készült.

/mti/

bb. 14. az olajbányászok segítségével 6 000 csőkutató fúrás zala és veszprém megye állami gazdaságaiban

vid j/gy/ká

1961. május 4.

a zalai olajbányászok geológus-csoportja elkészítette zala megye vízkataszteri térképét, a bányászok ugyanakkor egy gépkocsira szerelt szeizmikus furóberendezést bocsátottak a gazdaságok rendelkezésére. a géppel már meg is kezdték a csőkutató fúrásokat. zala és veszprém megye állami gazdaságaiban az olajbányászok segítségével 6 000 csőkutató fúrás történt. az így nyert vízzel gyümölcsös, rétet, legelőt öntöznek majd. az andráshidai állami gazdaságban 578 hold gyümölcsös, 500 hold rétet és 300 hold telepített legelőt öntöznek csőkutatókból. a rétek és a legelők hozama az öntözéssel megkétszereződik, a gyümölcsösökben pedig legalább 50 százalékos termésnövekedéssel számolnak.

/mti/

8,14 835

- 7 -

bb. 15. az egész évre előirányzott tojásmennyiség csaknem felét már felvásárolták győr megyében

vid j/gy/ká

1961. május 4.

Győr megye tavaly 7 millió tojással maradt adós a népgazdaságnak, s a termelészövetkezetek megfogadták, hogy az idén pótolják az elmaradást. Ma már háromszor nagyobb tojóállománnyal rendelkeznek, mint az elmúlt év azonos időszakában, s emelkedett a tojók száma a háztáji gazdaságokban is. Egyes termelészövetkezetekben kimagasló tojáshozamokat érnek el. A törekvés sikerét mutatja, hogy az év első negyedében 11 828 000 tojást vásároltak fel Győr megyében, csaknem felét az egész évre előirányzott mennyiségnek. Minden remény megvan arra, hogy az idén terven felül annyi tojást értékesítenek a gazdaságok, mint amennyi a múlt évi adósság volt.

/mti/

..

bb. 16. közzétették a művészeti témák feldolgozására meghirdetett pályázat eredményeit

i fe/tr/gy/sr

1961. május 4.

A művészeti szakszervezetek szövetségének színház-művészeti szakosztálya közzétette a különböző művészeti témák feldolgozására 1960. november 24-én meghirdetett jellegű pályázat eredményét. Az első díjat nem ítélte oda, a második díjat a metodika, az a.b.c. és a modern színház jellegével beküldött pályaművek, a harmadik díjat az eszter, elvi atapon.9, színház 1961., korszerű színház, itt ülök csillámló sziklafalon jellegű pályázatok nyerték. A bírálóbizottság dicséretben és 300 forintos jutalomban részesítette a pillangókisasszony 1. és a szocialista realizmus jelige alatt beküldött pályaműveket. A pályaművek nyertesei május 10-ig jelentkezhetnek a színház-művészeti szakosztálynál.

/mti/

..

bb. 17. meghaladja az egymilliárd forintot a szolnok megyei termelészövetkezetek idei árutermelése

vid j/gy/ká

1961. május 4.

A szolnok megyei tanács mezőgazdasági osztályán összegezték a termelészövetkezetek ezévi tervét. E szerint a megye 199 nagyüzemi gazdasága 400 millió forinttal több mezőgazdasági terméket ad a népgazdaságnak, mint tavaly. Ez lesz az első esztendő, amikor egymilliárd forint fölé emelkedik a termelészövetkezetek által előállított hus, zsír, tej, tojás, gabona, kukorica és más mezőgazdasági termék, illetve termény értéke. /folyt. köv./

8,20 p 25

- 8 -

bb. 17. / meghaladja az egymilliárd.... folyt./ gy

ezzel egyidőben törekednek a termelési költségek csökkentésére. az állattenyésztésben és a növénytermesztésben együttesen mintegy 120 millió forinttal kívánják csökkenteni a költséget. az egyes termelészövetkezetek tervei közül különösen figyelemreméltó az országos hírű mezőházi táncsics tsz előirányzata. ez a közös gazdaság az idén 4 000 hizottsertést ad a népgazdaságnak.

/mti/

..

bb. 18. bizottságokat alakított a népek barátságának ápolására a sztálinvárosi hazafias népfront

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 4.

A sztálinvárosi hazafias népfront-bizottság egyéves munkájának értékelésekor megállapította, hogy különösen nagy sikeresek voltak a népek barátságának elmélyítésére rendezett baráti estek. a jövőben folytatják a baráti estek és kiállítások sorozatát. a népfront-aktívákból tíz bizottságot alakítottak. a szovjet, ukrán, kínai, lengyel, román, csehszlovák, bolgár, német, koreai és vietnami bizottságok széleskörűen ismertetik a sztálinvárosiakkal a baráti népek életét, legujabb kulturális és gazdasági eredményeit.

/mti/

..

bb. 19. szegedi diákok segítsége az sztk-nak

vid fm/tr/gy/fm

1961. május 4.

Az sztk szegedi alközpontjában mintegy egymillió sornyi anyagot kell rendszerezni és újra feljegyezni. a szegedi tönörkény Leánygimnázium tanulói - a kiszervezet kezdeményezésére - eddig háromszázezer sornyi adatot vezettek már át az új kartonokra. munkájukért az egészségügyi intézmény televízióval ajándékozta meg a diákokat.

/mti/

..

8,25 p 25

- 9 -

bb. 20. július végéig 120 község 15 éves fejlesztési irányelveit készült el Somogyban a hazafias népfront műszaki bizottsága

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 4.

Somogy megyében minden járásban megalakult már a hazafias népfront mellett a műszaki bizottság. Tagjaik a helyi tanácsokkal együtt kidolgozzák a 15 éves községfejlesztési irányelveket. A községekben gyűléseket rendeznek és az ott elhangzott vélemények alapján készülnek el az irányelvek. Eddig már 28 somogyi községben állították össze, és - a tervek szerint - július végéig további 92 községben dolgozzák ki a 15 éves községfejlesztési irányelveket.

/mti/

bb. 21. életre keltik a nagykunság ősi népzenejét a karcagi Lenin termelőszövetkezet fiataljai

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 4.

A nagykunságban már eltűnőben van az ősi zeneszerszám a citera. A karcagi Lenin termelőszövetkezet fiataljai most citerazenekezt alakítottak és életre keltik az ősi népzenezt a nagykunságban. A hattagu együttest kapocsi László 70 esztendősszövetkezeti gazda tanítja a hangszerkezelésére. A citerazenekezt a ságvári Endre művelődési szemle helyi bemutatóján szerepelt először nagy sikerrel. Feltűnnek a zenekarok megyefesztiválján is.

/mti/

bb. 22. holdanként 2 mázsa húst és 2 mázsa gabonát ad el az államnak a kisbérbattyánpusztai virágzó tsz

vid j/gy/ká

1961. május 4.

Az országos hírű kisbérbattyánpusztai virágzó termelőszövetkezet évről-évre fokozza árutermelését, és ebben az esztendőben egy-egy holdra számítva 2 mázsa húst és 2 mázsa gabonát értékesít. Bevételeiknek 80 százalékát a korszerű állattenyésztés adja, sertéstelepiükre az idén 600 hízót szállítanak közfogyasztásra, törzskönyvezett tehénállományukból 70 növendékmarhát adnak el, átlag 4 mázsa sulyban.

/folyt. köv./

9,00 g₂

- 10 -

bb. 22. / holdanként 2 mázsa..... folyt./ gy

ezenkívül 300 bárányt értékesítenek.

Nemcsak a népgazdaság, a termelőszövetkezet is jól jár azzal, hogy ilyen nagymennyiségű terméket ad el az államnak. Csak a gabona értékesítési és sertéshizlalási szerződésükért kapott előleg 10 hónapra biztosítja, hogy a szövetkezet minden hónap elsején rendszeresen fizessen tagjainak. Ez év eleje óta ugyanis készpénzben számolják el a végzett munkát, s az érték 70 százalékát hónapról-hónapra kifizetik. A fennmaradó részt az év végén osztják ki.

/mti/

..

bb. 23. új elszámolási rendszerrel gyorsabban építkeznek, többet keresnek a termelőszövetkezeti építőbrigád tagjai

1 vid áe/gy/ká

1961. május 4.

Az albertirsai dimitrov termelőszövetkezetben, ahol minden építési munkát házilag végeznek el, a vezetőség arra törekszik, hogy a legössztűnőbb, a közösségnek és az építőknek egyaránt legmegfelelőbb munkaelszámolási rendszert alakítsák ki. Az építők mindaddig állandó részmunkeegységet, vagyis óraberét kaptak, ez azonban nem serkentett a gyorsabb munkára. Ezért most az építőbrigád tagjainak kezdeményezésére új elszámolási rendszert vezettek be. A jövőben pontosan felmérik egy-egy új építkezés munkeegység-szükségletét, s a brigád tagjai ezért az összegért vállalják a munkát. Minthogy a szövetkezetben állandóan van dolguk, érdekük, hogy a folyamatban levő építkezéssel mielőbb elkészüljenek. Ily módon nemcsak többet keresnek, hanem meggyorsul az építkezés üteme is. Az új elszámolási rendszer mellett a dimitrov tsz egy-egy építőjének átlagos havi jövedelme eléri az 1 800 - 2 000 forintot.

/mti/

..

bb. 24. tíz éves iskolamuzeum

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 4.

A mezőberényi 2. számú általános iskolában tíz évvel ez előtt kis muzeumot rendezett be üveges szekrényekben és vitrinekben az uttorók régészeti és néprajzgyűjtő szakköre. Azóta minden évben gyarapodott a magyar, német és szlovák nemzetiségű község lakóinak egykori viseletét, használati eszközeit, irások és tárgyi emlékeit őrző iskolai gyűjtemény.

/folyt. köv. /

9,05 g₂

- 11 -

bb. 24. / tíz éves..... folyt./ gy

Legutóbb például szántás közben régi pénzeket és érméket találtak, amelyeket a termelészövetkezetben dolgozó szülők gyermekei bevitték iskolájuk muzeumba. a régi tárgyakat, korsókat, és búteliákat a rajzórán modelként is felhasználják. a tervek szerint az iskola gyűjteményéből később helytörténeti és néprajzi muzeumot rendeznek be a községi művelődési otthonban.

/mti/

..

bb. 25. nagyarányu erdősítés a lápokon

i so/j/gy/ká

1961. május 4.

az állami gazdaságokban azokat a területeket, ahol a mezőgazdasági termelésre kedvezőtlenek a feltételek, erdővel ültetik be. ez év tavaszán 2 000 hektárt erdősítettek, s ennek mintegy kétharmad része láptalaj, illetve mélyfekvésű, vízjárta terület vagy hullámtér volt. nagyarányu fásítást hajtottak végre balatonnagyberekben, a tajta-hanságban és tolna megye lápos területein is. ezekre a helyekre elsősorban nyárfát ültettek.

a további munka érdekében országos felmérést végeztek az eddig befásított területekről és a fásítás további lehetőségeiről. az állami gazdaságokban jelenleg több mint 25 000 hektár erdő van és még további 40 000 hektár erdősítését tervezik.

/mti/

..

bb. 26. vasárnaponként hetven-nyolcvan felszentmártoni gyermek hallgatja a drávai hajósélet öreg mesemondóját

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 4.

a felszentmártoni munkásklubban vasárnap délutánonként 70-80 horvát anyanyelvű gyermek hallgatja rendszeresen az öreg mesemondót, a 70 éves hidas andrást, aki sok régi történetet tud a drávai hajósletről, a hajóvontatók munkájáról és hajdani szegény halászokról és ismeri a környékbeli délszláv népek meséit, mondáit is. horvát nyelven mesél a gyermekeknek. a mesék végén felcsendülnek a drávai halászok, hajóvontatók dalai, ezeket szintén nagy kedvvel tanulják a kispajtások.

/folyt. köv./

9.10 9³⁰

1/13
Ka

- 12 -

bb. 26. / vasárnaponként hetven-nyolcvan..... folyt./ gy

a felszentmártoni gyermekek felkutatják a drávai hajósélet tárgyi emlékeit is. drávacsepelyen régi hajóvontató hámfát találtak, amelyet hatvan évvel ezelőtt is használtak a határfolyó vizéin. elhatározták, hogy a falujukhoz, környékükhöz fűződő tárgyi emlékekről uttörő sarkot rendeznek be iskolájukban.

/mti/

..

bb. 34. évadnyitó előtt a balatonon

vid te/gy/ki

1961. május 4.

a hagyományok szerint május 14-én koszorút dobnak a balaton hullámaiba, s kifutnak első versenyükre a vitorlás-hajók. bár ez az esemény még nem számít hivatalos szezonnyitásnak, a balatoni nyári forgalom mégis ekkor kezdődik. az mti munkatársa felkereste a balatonparti üdülőhelyeket és megnézte mi újság a magyar tenger partján a szezonnyitó előtt.

a tó keleti partján balatonvilágos az idén lett önálló község. tanács első költségvetésének nagy részét az üdülőnegyed fejlesztésére költik: rendezi a strandot, a parkokat és az utakat. nyugatabbra, fűzfő és balatonkenese között „megcsontították”, a tavat, az új vasuti töltés a vízből emelkedik ki. őszre már megszünik itt a földcsuszamlás okozta veszély, a tó feltöltött területén halad majd az új pálya.

az északi part nagyforgalmu helyén, balatonalmádiban is sok a változás: elkészültek a földalatti munkák, a csatornák és a szennyvizderítők, bővítették a parkot, új partfallal és nagy területtel gazdagodott a strand, s megkezdtek a tópart legmodernebb stadionjának építését. balatonalmádiban épült fel az egyik legszebb bazársor, s itt nyitja meg kapuit az első sport-turista motel.

a vidék idegenforgalmi központja, balatonfüred már a vasutállomáson meglepetéssel fogadja vendégeit. a fából épült „resti” helyén modern bistro étterem emelkedik. javították az utakat, új fénycsövekkel világítják a belterületet, bővítették a közműveket, megoldották a szennyvizderítés és az ivóvizellátás problémáját. a baricska csárda szomszédságában épül az első autó-strand. itt már készen áll a magyar tervezésű motel, befejezéshez közelednek a strandépület munkálataival, s előkészítik a terepet az ezerszemélyes camping megnyitására. tihanyban megszünt a halálkanyar, a hegy lábánál húzódik az ötszáz méteres új utszakasz, amely nyolcvan méter hosszúságban öt méter magas hálón álló híddal kapcsolódik a régi úthoz.

/folyt. köv./

9.20 10⁴⁵

Ka

- 13 -

bb. 34./ ávadtató előtt.... folyt./ gy

a partmenti alsó uton megkezdődött a tereprendezés; nagyobb strand, sétány, zavartalan kirándulónhely lesz azon a területen, ahol a gépkocsik ezrei veszélyeztették eddig a vendégeket. a sportszállót reprezentatív étteremmé alakítják át, s a hegy lábánál építik fel a már „kiszolgált”, kecske-köröm csárda modern mását. a felső központban, az egykori cselédházak és uradalmi épületek helyén épül a balaton legszebb eszpresszója, badacsonyan a közismert poharazó mellett épült fel az új bazár, s rövidesen megnyitják a hegyoldalon álló új, reprezentatív pince-vendéglőt. keszthelyen a sziget strand teljesen megújított: a 128 új kabint faváz helyett beton-alapokra helyezték, felépítették az új kaputornyokat és a tetszetős kivitelű strandbúfét. hévízen a modern bazársor a legszembe-tűnőbb újdonság. balatonföldváron már megnyitott a télen-nyáron nyitvatartó új eszpresszó. zamárdi és földvár között nyolc kilométeres bekötőút épül, amellyel átvágják a kanyarokat és tíz perccel rövidítik a gépjárművekkel érkező fővárosi kirándulók utazását. balatonföldváron és balatonbogláron új parkok és korszerűsített, kibővített strandok fogadják az üdülőket.

siófok, a balaton legforgalmasabb üdülőhelye is sok új színponttal gazdagodott. rövidesen megnyitják a hotel vénusz elnevezésű 120 ágyas motelt. a fogas vendéglátónhelyet a vidék legkorszerűbb éttermévé alakították. az étterem új kerthelyiségében háromszáz férnek el. bővült a balaton étterem is. siófokon az idén már megszűnik a „szoborinség”, is. a nagy üdülőttelep első szobra, a község szülöttének, kálmán imrének állít emléket. a legkiválóbb művészek készítik a balatoni napsugár, a fürdőző nő és a sziklán álló vizimadár című szobrokat.

/mti/

bb. 35. rovar a rovarban - csak a szaporodásért él az egyik leg-rejtélyesebb apró élőlény - szovjet anyagon kutatja az élővilág egyik parányi képviselőjének titkait egy magyar tudós

i tz/gk/gg/vg

1961. május 4.

a budapesti tanulmányuttra érkezett z. v. szöldi professzor, a leningrádi zoológiai kutató intézet munkatársa több mint száz apró rovarot hozott magával a szovjetunióból és megvizsgálásra átadta dr. székessy vilmosnak, a biológiai tudományok doktorának, a természettudományi múzeum főigazgatójának. székessy vilmos ugyanis egyik nemzetközileg ismert kutatója az úgynevezett legyezősszárnyuaknak, amelyekkel rajta kívül az egész világon mindössze kilenc szakember foglalkozik.

/folyt. köv./

1045

bb. 32./ rovar a rovarban...folyt./ gy

a szovjetunióból hozott rovarok nagy része ebbe a rovarrendbe tartozó igen ritka élősdi, a többi pedig „gazdaállat”, amelynek belsejében élnek e néhány milliméteres paraziták.

a legyezősszárnyuak egészen különleges megnyilatkozásai az ezerarcú életnek, éleveszüléssel szaporodnak. a lárva még rovarraj lárvájába furja bele magát és ott fejlődik tovább. a nőstények csak többé el sem távoznak onnan, csak fejrészük „mez ki”, lakásadójuk potrohlemezei közül. végtagjaik, érzékszerveik nincsenek: valóságos költőgépek, egyetlen életfeladatuk az utódok világra hozása. a him, amikor kifejlődött, elhagyja „földéretét”, szárnyra kap és az „öröklakásában”, várakozó nőstény felkeresésére indul. szülnie kell, mert élete egy két órán át tart csupán - táplálkozó szervei nincsenek is - és miután gondoskodott a faj fenntartásáról, már el is pusztul.

a legyezősszárnyuak titkait csak most kezdi boncolgani a tudomány. így megállapították már, hogy rendkívül jóindulatu élősdködk: a gazdaállatok legtöbbször lakójuk beköltözése után is zavartalanul élnek tovább. gyakran jelentkeznek azonban a gazdaállatok szőrzetében, színében, rajzolatában olyan elváltozások, amelyek a szakember számára biztosan elárulják az élősdek jelenlétét.

a megállapítások egy része éppen dr. székessy vilmos nevéhez fűződik, aki a közelmúltban számolt be legújabb kutatásairól svédországban és dániában.

/mti/

..

bb. 36. az új általános iskolai tanterv vitáinak tapasztalatai a fővárosi kerületekben

i vt/hné/gg/sr

1961. május 4.

a készülő általános iskolai tanterv tervezetét a főváros számos oktatási intézményében megvitatták, a 4. kerületi pedagógusok többek között kérték, hogy a környezetismeret tantárgyban részletesebben foglalkozzanak a különböző, s egyre több családi otthonban helyet kapó háztartási gépek /mosógép, porszívó, padlókefélő, stb./ megismertetésével. egy másik javaslat szerint helyesebb lenne, ha a szóbeli beszéd és az értekezés tanítását az általános iskola nyolcadik osztálya helyett, csak a gimnáziumban kezdenék meg. kifogásolták a 4. kerületi nevelők, hogy a felsőtagozatos magyar irodalom tantervében nem kaptak helyet irodalmi nőalakok. javasolták, hogy irodalmi szemelvények formájában iktassanak be ilyeneket is a tananyagba.

/folyt. köv./n

9,45 1025

bb. 36. / az új általános iskolai.... 1. folyt./ gy

előfordult ugyanis, hogy egyik leányiskolában „eszményképem” címmel magyar dolgozatot írtak a tanulók és nem tudták nőalakot választani, mert ilyenről nem tanultak. Általános kívánságként vetették fel, hogy szükség lenne a számtan és a fizika, valamint a számtan és a kémia jobb összehangolása.

a 13. kerületi tantestületi viták nem apró szaktárgyi problémákra szorítkoztak, hanem elsősorban a fő elvi kérdésre. Általában örömmel üdvözölték, hogy az új tanterv „szellősebb”, vagyis kevesebb anyagot ad, viszont több lehetőséget biztosít a tananyag megszilárdítására. Igen hasznosnak tartják az anyalföldi nevelők, hogy megszűnik az eddig tapasztalt törés az általános iskola 4. osztályából az 5.-be, illetve a 7. osztályból a középiskolába való átmenetnél. az orosz nyelv oktatásával kapcsolatban indítványozták, hogy az olvasmányok tartalmát zömmel a mindennapi életből vegyék, mert így az iskolában elsajátított szókincset a tanulók az életben jobban használhatják.

a 15. kerületben rendezett tantestületi vitákon indítványozták, hogy a tananyaghoz ajánlott irodalom jelenjék meg az olcsó könyvtár-sorozatban. kifejtették a pedagógusok, hogy kémiából egyes, nehezebben megérthető anyagrészeket a 7. helyett a 8. osztályban kellene tanítani. helyesnek tartanák, ha a gyakorlati oktatáson belül rendszeresítenék a fiúk számára is a háztartási ismereteket. jónak vélnék azt is, ha a testnevelésnél különválasztanák a tornateremmel rendelkező, illetve nem rendelkező iskolák részére előírt tananyagot. ugyanakkor kérik, hogy a testnevelési anyaghoz kapcsolódó játékkönyvet is adjanak ki. a javaslatok és vélemények általában mindenütt azt bizonyítják, hogy a pedagógusok a reform alapvető céljának megfelelően szorosabbá akarják tenni az iskola és az élet minden irányu kapcsolatát.

/mti/

9,50 10⁴⁵

- 16 -

bb. 29. Több évre szóló ujitási feladattervet készítettek a borsod megyei építőipari vállalat műszaki dolgozói

vid. te. vm. ki

1961. május 4.

a borsod megyei építőipari vállalat műszaki vezetői az egész szakmát átfogó, több évre szóló ujitási feladattervet dolgoztak ki. a terv 17 ujitás elkészítésére ad megbízást, megjelölve, hogy azok megvalósítása mennyi megtakarítást jelent a vállalatnak. így - többek között - a minőség javítására olyan gépi berendezés elkészítését javasolják, amellyel a fizikai munkát megcsináltatják és a betonkavicsot a helyszínen osztályozhatják. ennek az ujitásnak a bevezetése évi negyvenezer forint megtakarítást jelentene. az építkezéseken még ma is gondot okoz a víz-, a gáz- és az energiavezető csövek felszerelése, mert a csövek elhelyezéséhez szükséges hornyokat kézzel vésik a falakba. a műszakiak kettős feladatot tűztek az ujitók elé. az egyik: készítsenek könnyen kezelhető, elektromos meghajtású, kézi horonyvéső gépet, a másik pedig, hogy a középblokkos építkezéseknél a csővezetékeket már előre szereljék a fetelemekbe, s így a lakóházak összeállítása után elkerüljék a fatak rongálását. a gazdaságosabb termelés érdekében javasolták, hogy az épületek szarítását pakurafűtésű, könnyen mozgatható légfűvő berendezéssel oldják meg, amely a felvonulási helyiségek fűtésére is alkalmas, a kisebb földmunkák meggyorsítására pedig ujszerű, magánjáró gumikerekes árokásó és rakodó gépet szerkesszenek. /mti/

bb. 30. Ujabb két mérnökbrigád kapta meg a szocialista címet a lakóépülettervező vállalatnál - új feladatokat vállaltak a szocialista brigádok

i. sb./tr. vm. gy

1961. május 4.

a lakóépülettervező vállalatnál több mint 10 mérnökbrigád versenyez a szocialista cím elnyeréséért. kázmér sándor területrendezési csoportja már tavaly kiérdemelte a megtisztelő címet, s a vállalat dolgozói most újabb két mérnökbrigádot találtak méltónak a kitüntetésre: márton istván építész-tervező és gábor jeno épületgépész tervező csoportját.

/folyt. köv./

9,56 10⁵⁰

- 17 -

/bb 30. újabb két....1.folyt./vm

márton István szocialista építészmérnök brigádjának kiemelkedő eredménye volt, hogy az új veszprémi Kiss Lajos lakótelep 300 lakásának tervezési idejét csaknem egy évvel csökkentették. Gábor Jenő épületgépész csoportja is sok feladatot végzett el soronkívül, csaknem 500 órán át szerkesztettek különböző tervek társadalmi munkában és ujtásokkal tökéletesítették a lakások gépészeti berendezéseit, többek között a legújabb fürdőszobákhoz a mosógép üritésére alkalmas különleges kádszifont terveztek, most mindkét brigád új feladatokat vállalt, az építészek elhatározták, hogy a veszprémi lakótelephez még az év vége előtt elkészítik újabb 600 lakás, valamint a diákszálló, az óvoda, a bölcsőde és az üzetház vázlattervét, s megkezdik a részletes kiviteli tervek megszerkesztését is, az épületgépészek legfontosabb célja most már nemcsak kisebb szerkezetek, hanem az egész fürdőszoba korszerűsítése, hogy mielőbb megkezdhesse a hazai építőipar, az előre elkészített, egy darabban beemelhető „fürdőszoba-doboz”, felhasználását.
/mti/

bb 33. több ezer új anyag a néprajzi múzeumban

1 fe/ke vm sr

1961. május 4.

a néprajzi múzeum munkatársai az elmúlt hónapokban főleg olyan múzeumi tárgyak felkutatására törekedtek, amelyeknek változtatái hiányoztak a gyűjteményekből, tekintettel a szocialista mezőgazdaság erőteljes fejlődésére, mindenekelőtt a kis és magángazdálkodások hagyományos termelészközei -egy-egy darabjainak beszerzését tüzték célul, mivel ezek a gépesítés következményeként szinte máról-holnapra eltűnhetnek, e tárgyak megőrzése nem csupán kiveszgy kulturális értékek megmentését jelentik a múzeumnak, hanem lehetőséget nyújtanak, hogy szemléltetően mutassák be kiállításokon a termelőerők fejlődését, az új életforma kialakulását, a kis és nagyzemli gazdálkodás közti különbséget.

az új gyűjtési anyagban különösen értékesek: egy dunántúli faeke, egy szigetszentmiklóson felkutatott fogazott élű tiló, egy díszesen faragott evező, amely egy fejedésbe ment dunamenti szokást, a leányok és legények piñkösdli ladikázását tette ismertté, cecéról vándorló béres cseléd ládáját szerezte meg a múzeum, nevezetesen még az ünnepi sokac nagylány ruha, amely a leányt a nagylánnyá érés napjától illette meg.

az elmúlt évben 3 548 új anyaggal magyar, európai, ázsiai és amerikai tárggyal-gyarapodott a múzeum./mti/

10,00 10⁵⁰

- 18 -

bb 27. gyors beavatkozással veszedelmes r ivénykártevő továbbterjedését akadályozták meg Somogyban

vid ká/j vm cz

1961. május 4.

a Somogy megyei Látvány község határában 8 évvel ezelőtt egy 50 holdas, mezőgazdasági művelésre alkalmatlan, homokos területet fenyőcsemetékkel ültettek be, a kis fák szépen fejlődtek egészen a legutóbbi napokig, amikor is növényi kártevők lepték el a fenyőket és pusztították a levélzetet, az esetet azonnal jelentették a toponári növényvédő állomásnak, s a rovarokból is küldtek néhány példányt a laboratórium számára, itt megállapították, hogy a fiatal fenyvest egy veszedelmes kártevő, az úgynevezett levélrontó fészüsdarázs pusztítja, azonnal kidolgozták a védekezési eljárást, s hch-val porozták be az 50 holdas területet, hogy a további kártevést és a rovar elterjedését megakadályozzák, a védekezés sikerrel járt; a csupasz ágakon már jelentkeznek az új hajtások, a látványi esetről okulva, az erdészek megvizsgálják Somogy megye valamennyi fenyvesét, hogy időben megtehessek az intézkedéseket./mti/

bb 28. katonafiúk szülőinek értekezletei Komárom megyében

vid fm/ke vm fm

1961. május 4.

érdekes összejöveteleket rendez Komárom megyében a kiegészítő parancsnokság a hazafias népfront -bizottságokkal közösen, megbeszélésre hívják össze azokat a szülőket, akiknek fia jelenteg szolgálatot teljesít, s azokat, akiknek fia majd az ősszel vonul be, a megye minden városában és községében sorra kerülő szülői értekezletekből eddig már ötvenet tartottak meg, a nagy érdeklődéssel kísért előadásokban ismertetik a szülők feladatait a hazafias neveléssel kapcsolatban, s azt hogyan élnek ma a fiatalok a néphadseregben, a szülők is elmondják észrevételeiket, javaslataikat, több összejövetelel azzal is kedveskednek a résztvevőknek, hogy leforgatják a lak-tanyákban készült magnetofon-felvételeket, ezeken katonafiúk üzenetét hallhatják a szülők, hozzátartozók./mti/

10,03 10⁵⁰

- 19 -

bb 31. 40 mérnök jelöli ki az új nagyüzemi szőlő és gyümölcsösök helyét a Duna-Disza között

vid ká/j vm li

1961. május 4.

a Duna-Tisza között minden eddigénél nagyobb arányú szőlő- és gyümölcsstelepitéshez készülnek az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek. az elkövetkező években 80.000 holdon, nagyrészt partlag homokon, ültetik el a szőlővesszőket, gyümölcsfákat. a tervek szerint 45.000 holdra szőlő, 35.000 holdra pedig gyümölcsös kerül. e nagyarányú vállalkozáshoz, amelynek jelentős része a második öt éves terv végére megvalósul, máris hozzákezdtek. táj-egységként szakbizottságok alakultak kertészeti szakemberekből, az állami gazdaságok és termelőszövetkezeti vezetőiből, amelyek határjárásokon kutatják fel és jelölik meg azokat az összefüggő táblákat, ahová nagyüzemi szőlő és gyümölcsös kerül. a táblák elrendezésén a nyár folyamán 40 mérnök dolgozik, úgyhogy ősszel már ugynevezett hektárosított táblákon történhet a telepítés. az ehhez szükséges szaporítóanyagról a megyén belül gondoskodnak. körülbelül 50 millió tőkéből gyűjtik majd a szaporítóanyagot. a terület nagyrészen sima vasszót használnak, míg egyes, igényesebb fajták továbbra is gyökereztetés után kerülnek állandó helyükre. a termelőszövetkezetekben jelenleg 10 millió hajtást gyökereztetnek, az állami gazdaságok iskoláiban pedig 30 millió vessző fakad. a gyümölcsstelepitésnél továbbra is a csonthéjasok, főleg a kajszibarack kerül előtérbe, s hogy a termelési költségeket csökkentés, alacsony törzssű fák ültetnek. /nti/

bb 32. kobalt, nikkel és mangán az eddig eldobott hulladékból

i tz/tm vm vg

1961. május 4.

dr. Kerti József vegyészmérnök, az ötvös Loránd tudományegyetem fizikai kémiai tanszékének adjunktusa és munkatársa új eljárást dolgoztak ki különböző színesfémek, például a rendkívül értékes kobalt, valamint a nikkel és a mangán előállítására akár ércből, akár az acélöntés és ötvözés után fennmaradó, eddig hulladékként eldobott melléktermékekből.

/folyt. köv./

10,10 40.50

- 20 -

bb 32. kobalt, nikkel.....1. folyt./vm

ezt megelőzően csak bonyolult, drága eljárásokkal lehetett ezeket a fémeket előállítani, de akkor is csak idegen anyagokkal kisebb-nagyobb mértékben szennyezett. az új eljárás viszont a hulladékból is szinte teljes tisztaságban „szűri ki”, ezeket az értékes fémeket, mégpedig az eddigieknél sokkal olcsóbb, gazdaságosabb technológiával, eddig két művelet kellett hozzá - az 1500 Celsius fokot is lényegesen meghaladó hőmérsékleten végzett kohósítás és az elektrolízis - az új eljárás viszont szobahőmérsékleten egyetlen műveletet igényel, a kohósítás teljesen elmarad. további előnye az új módszernek, hogy még a közben felhasznált kénsvágy részét is vissza lehet nyerni a munkafolyamat végén.

az új eljárásra máris felfigyeltek a külföldi, még a nyugati - angol, amerikai, belga, osztrák, olasz és nyugatnémet szakkörök és ipari érdekeltségek is. jelentőségét a Chemolimpex is felismerte és igyekszik elhárítani az üzemi megvalósítás úján álló akadályokat, a szabadalom külföldi értékesítésére irányuló tárgyalások is jelentős mértékben előrehaladtak már.

a Chemolimpex és a veszprémi vegyipari egyetem támogatásával megkezdődött az első félüzemi berendezés elkészítése a legmegfelelőbb ipari technológia kikísérletezésére. /mti/

bb 37. a hajóipar fejlesztésének lehetőségeiről és főirányairól tanácskoznak hazai és külföldi szakemberek

i tz/gg vm hk

1961. május 4.

csütörtökön reggel a technika házában megkezdődött a második országos hajóipari konferencia. a gépipari tudományos egyesület által rendezett háromnapos tanácskozáson mintegy 350 magyar és 46 külföldi szakember vett részt, köztük a dunabizottság magyarországon tartózkodó tagjai.

Kincses István, kohó- és gépipari miniszterhelyettes megnyitó beszédében vázolta hajóiparunk eddigi eredményeit és jövő feladatait, majd Paul József, a Gheorghiu-Dej hajógyár főmérnöke, a gépipari tudományos egyesület hajóipari szakosztályának elnöke ismertette a konferencia feladatait. mint mondotta, a tudományos előadások célja tisztázni azokat a kérdéseket, amelyeknek megoldása nélkülözhetetlen a hajóipar további fejlesztéséhez. ilyen többek között a hajótest önsúlyának jelentős csökkentése, az automatizálás, valamint a gazdaságos üzemeltetésű tolóhajók kialakítása.

ezen a téren elért legújabb eredményekről hét magyar és három külföldi szakember számol be a konferencia három napján.

a konferencia rendezősége csütörtökön este hajókirándulással egybekötött fogadást ad a tanácskozás külföldi résztvevőinek tiszteletére. /mti/

425

- 20 -

bb. 38. megjött a korai cseresznye - az új karalábét már csomózva árusítják

i nj/j/gy/ká

1961. március 4.

a nagyvásártelepre csütörtökön reggel 26 vagon és 48 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 5 vagon vegyes darabáru, 9 vagon burgonya, 3 vagon saláta és 9 vagon tojás. tehergépkocsival sok saláta és egyéb újdonság jött.

csütörtökön megérkezett a fővárosba az első idei gyümölcs-újdonság: az alföldi korai cseresznye. az állami boltok csütörtök-től az új karalábét már csomózva /5 darab/ árusítják, és pedig osztályozva csomónként 9.50-12.- forintért. a pécs vidéki cukorborsót különként 14 forintért hozták forgalomba, a hegyesparikát darabonként 1.80-2.80, az új kelkáposztát pedig különként 4 forintért adták.

/mti/

..

11,35

1145

- 22 -

bb. 39. pénteken rákospalotán sorsolják a Lottót

i kf/te/gy/vg

1961. május 4.

a hónap első sorsolását a fővárosban rendezi meg a sportfogadási és lottóigazgatóság. a lottó 18. heti nyerőszámainak, valamint az áprilisi tárgyjutalmak húzását május 5-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel a rákospalotai csokonai művelődési házban / 15. eötvös ut 64-66./ tartják.

a heti számosorsolás után bonyolítják le az áprilisi jutalom-sorsolást, amelyen a 14. játékhet szelvényei vesznek részt. ezek között 633 értékes tárgynyereményt - köztük főnyereményként hat öröklakást, egy bárhol felépíthető családi házat és egy moszkvics személygépkocsit - sorsolnak ki.

/mti/

..

bb 40. időjárásjelentés

tm vm

1961. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti május 4-én, csütörtökön 13 órakor:

a nappali felmelegedés fokozódik

szerdán európa északkeleti részén emelkedett a hőmérséklet. közép-és nyugat-európában, valamint az azovi tenger környékén sokfelé volt záporosó, zivatar. hazánkban tegnap szintén többfelé hullott zápor, illetőleg zivataros eső. a komárom-pécs vonaltól keletre 5 milliméternél kevesebb, a vonaltól nyugatra viszont 5-14 milliméteres csapadékmennyiséget jelentettek, sőt murakeresztúrról és somogyszobról 15, körmendről és lentiből 20 millimétert. murakeresztúron jégeső volt. a nap országszerte 4-10 órán keresztül sütött. a hőmérséklet napközben 19-23 fokig emelkedett, hajnalra pedig 8-12 fokig hűlt le a levegő. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 16.1 fok volt, a sokévi átlagnál 1.5 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 milliméter, alig változik.

várható időjárás péntek estig: a nappali felmelegedés erősödik. változó mennyiségű felhőzet, néhány helyen eső, zivatar. mérsékelt nyugati, délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-10, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 21-24 fok között. a duna vízállása ma reggel 354 centiméter. /mti/

..

13,28

14,00

Leh

- 23 -

bb 41. 360 bemutató üzem segíti szaktanácsadással a termelősövetkezeteket

1 so/j vm ká

1961. május 4.

a bevált termelési módszerek széleskörű alkalmazásának elősegítésére a földművelésügyi miniszter rendelete alapján a megyei tanácsok mezőgazdasági osztályai, az állami gazdaságok termelési igazgatóságaival együtt, szaktanácsadó bemutató üzemeket jelöltek ki. egy-egy járásban általában 2-3, kiváló állami, tan- és kísérleti gazdaságot, illetve termelősövetkezetet választottak ki. összesen 360 bemutató-szaktanácsadó üzemet - köztük 190 termelősövetkezetet - és több mint 500 nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkező szakembert bíztak meg a szaktanácsadás ellátásával.

a bemutató üzemek névsorában a legjobb és a legismertebb nagyüzemi gazdaságok szerepelnek. az állami gazdaságok közül például a mezőhéki, a mezőhegyesi, a lajta-hansági, a nagybereki, a helvéciai, a nagyszentjánosi, az iregszemcsei, továbbá a karcagi intézet, a keszthelyi, a debreceni, a magyaróvári mezőgazdasági akadémia gazdasága. a termelősövetkezetek közül a barcsi és a turkevei vörös csillag, a kunszentmártoni zalka máté, a mezőhéki és a minályi táncsics, a kővágóörsi és a zalaszentgróti béke, a földesi rákóczi és a hajdusoboszlói vörös hajnal termelősövetkezet kapott többek között megbízatást e feladat ellátására.

számos újabb, alig 2-3 éve működő szövetkezet is szerepel a bemutató gazdaságok között. ilyen többek között a nagykőrösi petőfi, a sármelléki biztos jövő, a nagyrédei kossuth, a tamási új élet, a ruzsai napsugár termelősövetkezet.

a szaktanácsadó-bemutató üzemek most kezdik tevékenységüket a hozzájuk tartozó 10-15 termelősövetkezetben. mindenekelőtt felmérrik, hogy körzetük termelősövetkezetei közül melyik, milyen segítségre szorul. ennek alapján a szövetkezetek vezetőivel együtt készítik el a szervezett szaktanácsadás, tapasztalatcserék munkatervét és rendjét. hajdu, tolna, zala, vas, szabolcs, szolnok megyékben egyes bemutató üzemek a hozzájuk tartozó termelősövetkezetek vezetőit, szakembereit már meghívták gazdaságukba./mti/

13,45
44.20

- 24

bb 38. több mint negyven ország mintegy kétszázötven képviselője vesz részt a közlekedési-, kikötői-és halászati dolgozók harmadik - budapesti - nemzetközi szakmai konferenciáján - május 9-13 között tartják a tanácskozásokat

t hbj/gg vm vg

1961. május 4.

május 9 és 13 között budapesten rendezik meg a közlekedési-, kikötői-és halászati dolgozók szakszervezetei nemzetközi szövetségének harmadik nemzetközi konferenciáját. ebből az alkalomból csütörtökön umberto degli innocenti, a szövetség titkára tájékoztatta a magyar sajtó képviselőit a nemzetközi szakmai konferencia jelentőségéről, továbbá a közlekedési-, kikötői-és halászati dolgozók szakszervezeteinek munkájáról.

elmondotta: - 1949 decemberében bukarestben alakult meg a szakszervezeti világszövetség iparági osztályaként a szárazföldi és légi közlekedési szakszervezetek nemzetközi tagozata. 1953 márciusában a prágai egyesülési konferencián a tagozathoz csatlakoztak a dokkmunkások és hajósok is. jelenleg tehát a szakszervezeti világszövetségnek ez a tagozata egyesíti soraiban a vasutas, a közlekedési, a hajózási, a dokkmunkás, a légi közlekedési, a halászati és a szállítási dolgozók szakszervezeteit. a magyar szakszervezetek közül a vasutasok szakszervezete, valamint a közlekedési dolgozók szakszervezete tagja a tagozatnak.

a budapesti konferencián - az eddigi jelentések szerint - több mint negyven ország küldi el mintegy 250 képviselőjét. a többi között budapestre érkezik argentina, ausztrália, brazilia, chile, cyrus, clumbia, mali, nigéria, nyasszaföld, tanganyika, szenegál, vietnam, zanzibár, a szocialista országok, az észak európai országok, s több, a szakszervezeti világszövetséghez nem csatlakozott közlekedési, kikötői és halászati szakszervezet küldötte. meg tárgyalják az elmúlt évek során szerzett tapasztalatokat, felméri a további teendőket. különös gondot vizsgálják meg azt a kérdést, hogyan fokozhatják a közlekedési dolgozók akcióegységét és nemzetközi szolidaritását. tárgyalnak arról is, hogyan forduljanak szembe a kapitalista tőkekoncentráció káros következményeivel, hogyan vívhatják ki a munkaidőnek bérvesztés nélküli csökkentését, milyen eszközökkel küzdhetnek a bérek emeléséért, a közlekedési dolgozók élet-és munkakörülményeinek javításáért. a konferencia másik fontos célja, hogy mindenütt biztosítsa a szakszervezeti jogok tényleges elismerését és következetesen szembeszállhasson a monopóliumoknak a közlekedési iparban gyakorolt uralmával.

/folyt. köv./

14.45.
15.00

- 25 -

/bb 43. több mint negyven...1.folyt./vm

előzáró eladár, a közlekedési dolgozók szakszervezetének főtitkárának beszámolójában kifejtette: megvitatják azt is, hogy a közlekedési szakszervezetek miben tudnak segíteni az elmaradt országok dolgozóinak./mti/

- . -

bb 44. megkezdődött a parádi orvosgyűlés - hét ország orvosai vesznek részt a háromnapos tanácskozáson

vid/fm/ke/s fm 1961.május 4.

negyedik éve minden májusban a parádi állami gyógyfürdő kórházában megrendezik a gastroenterológiai orvosgyűlést. a gyűléseken évről-évre nagyobb számban vesznek részt hazai és külföldi tudományos kutatók és orvosok, akik a gyomor és a bélrendszer, a máj, az epenólyag és a hasnyálmirigy megbetegedéseivel foglalkoznak.

az idei háromnapos tanácskozás első napján, csütörtökön a vékonybél megbetegedéseit vitatták meg. pénteken hetényi géza, a nagy magyar belgyógyász emlékének szentelt előadás hangzik el, majd ismertetik és megvitatják a májzsugorodás gyógyításában elért legújabb eredményeket és tapasztalatokat. a harmadik napon is számos előadás hangzik el.

a gyűlésen mintegy százhusz - közöttük tizenhat külföldi - orvos vesz részt és több mint negyven előadás hangzik el.

csenszlovák, bolgár, lengyel, nck-beli tudósokon kívül egy nyugatnémet, két olasz és egy francia vendég is előadást tart./mti/

- . -

15.10.
15. 15

- 26 -

bb 45. egészségügyi aktiva debrecenben

vid/fm/ke/s fm 1961.május 4.

az mszmp hajdu-bihar megyei bizottsága csütörtökön egészségügyi aktivaülésre hívta meg a megyei pártbizottság székházába hajdu-bihar megye és debrecen főorvosait, körzeti orvosokat és a debreceni orvostudományi egyetem több professzorát. a tanácskozáson pallás imre, az mszmp hajdu-bihar megyei végrehajtó bizottságának tagja köszöntötte a megjelenteket. a tanácskozáson résztvett sikula györgy, a megyei pártbizottság agit. prop. osztályának vezetője és vigh józsef, a hajdu-bihar megyei tanács vb. elnökhelyettese.

a bevezető referátumot koczka lászló, a megyei pártbizottság agit. prop. osztályának munkatársa tartotta, az egészségügyi munka helyzete és feladatai hajdu-bihar megyében, címmel. a tanácskozáson egyetemi tanárok, főorvosok, városi és falusi orvosok a mezőgazdaság átszervezése után a falu jobb egészségügyi ellátottsága érdekében végzendő munkákat beszéltek meg./mti/

- . -

bb 46. országos gyógyszerész tanácskozás sopronban

vid/fm/ke/s fm 1961.május 4.

az idei gyógyszerész-napokat sopronban rendezi meg a győr-sopron megyei gyógyszerész szakcsoport, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete, valamint a kémikusok egyesülete. a háromnapos előadás-sorozat csütörtökön kezdődött. dr. mozsonyi sándor egyetemi tanár, az orvostudományi egyetem gyógyszerész karának dékánja a korszerű izjavítók szerepe a gyógyszeres terápiában címmel, dr. bayer istván kandidátus pedig az újabb külföldi gyógyszerekről tartott előadást./mti/

- . -

15.20. 15. 25

- 27 -

bb 48. a termelészövetkezeti mozgalom helyzetéről és feladatairól tárgyalt a veszprém megyei pártbizottság és a tanács együttes ülésén

vid fm/ke/vl

1961. május 4.

Veszprém megyében csütörtökön együttes ülést tartott a veszprém megyei pártbizottság és a megyei tanács. az ülésen részt vett fehér lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, papp jános, a központi bizottság tagja, a megyei pártbizottság első titkára és bakos istván, a megyei tanács vb. elnöke. a termelészövetkezetek politikai, gazdasági helyzetéről és a további feladatokról vándor józsef, a megyei pártbizottság titkára számolt be. elmondotta, hogy a közös gazdaságok tavaly háromszor több sertést, kétszer több szarvasmarhát, hatszor több baromfit és 40 százalékkal több tejet értékesítettek, mint 1959-ben. a szövetkezetek közös vagyona 334 millió forinttal növekedett, úgyhogy egy-egy tagra átlagosan 24.000 forint értékű vagyonrészt jut. növekedett a beruházások összege is, amely 1 hold szántóra számítva 300 forinttal haladta meg az 1959 évi beruházást. a növénytermelés tapasztalatairól szólva, az előadó hangsúlyozta, hogy egyes közös gazdaságok nem használják ki a lehetőségeket. egész sor termelészövetkezet ért el 30 mászsás kukoricatermést, ugyanakkor a dabronci tsz-ben mindössze 5.7 mászsát takarítottak be haoldanként. a megyében át kell térni a táj jellegének megfelelő termelésre, ki kell használni a törvényben előírt borvidék szőlőtermelésre alkalmas területeit, a balaton parti több ezer holdas kopácsolat, s fejleszteni kell az öntözéses gazdálkodást. javasolta, hogy a termelészövetkezetek használják fel öntözésre a vízlevezető árkokat, hasznosítsák talajjavításra a balatoni iszapot, és minél előbb vezessék be az állami és kisérteti gazdaságokban már jól bevált módszereiket. az állattenyésztés helyzetéről szólva az előadó kifogásolta, hogy a közös gazdaságokban egy-egy sertés meghízlatása túlságosan hosszú ideig tart. gyepükaján községekben például 18 hónap szükséges ahhoz, hogy egy sertést meghízlatjanak. el kell érni - mondotta - hogy a sertéseket 10-11 hónap alatt híztalják vágásra érélté. a szarvasmarhatenyésztésben a minőség javítását jelölte meg feladatul a pártbizottság titkára. ezután a vezetés módszereivel, a családtagok bevonásával, a prémizálás és a jövedelem-elosztás formáival foglalkozott.

a beszámoló után a járási párt- és tanácsi vezetők tájékoztatták az ülés résztvevőit a termelészövetkezetek helyzetéről. /mti/

15.50.

15.45

- 28 -

bb 47. nyolc év alatt százezer látogatója volt a göcseji muzeumnak

vid fm/ke/vl fm

1961. május 4.

a zalaegerszegi göcseji muzeumban nyolc évvel ezelőtt nyílt meg az első kiállítás. azóta számtalan néprajzi, népi építészeti kiállítást látott a város közönsége. az első kiállítás megnyitása óta százezren látogatták a muzeum kiállításait. a száz- ezredik látogatót, horváth józsefné zalaegerszegi lakost értékes könyvvel jutalmazta a muzeum vezetősége. /mti/

bb 49. intézeti napok a debreceni felsőfoku tanítóképzőben

vid fm/ke/vl fm

1961. május 4.

csütörtökön a debreceni felsőfoku tanítóképzőben intézeti napok kezdődtek. a háromnapos rendezvénysorozatra a debreceni felsőoktatási intézmények oktatóin kívül a hajduság és a környékbeli megyék felsőoktatási intézményeinek, nagyobb iskoláinak képviselőit hívták meg. osvát istván, a debreceni felsőfoku tanítóképző igazgatója nyitotta meg az intézeti napokat, amelyek során pedagógiai előadásokat, bemutató tanításokat és óraelemzési megbeszéléseket tartanak. /mti/

bb 51. német pedagógusok debrecenben

vid fm/ke/vl

1961. május 4.

a debreceni tóth árpád gimnázium baráti kapcsolatban áll a német demokratikus köztársaságnak levő waldheimi julius fucsik felsőiskolával. tavaly debreceni nevelők jártak az ndk-ban. a látogatás viszonzásaként most a waldheimi iskola hattagu pedagógus küldöttsége érkezett debrecenbe heinz weber igazgató vezetésével. a német pedagógusok debrecenben azoknak az üzemeknek az életét tanulmányozzák, amelyek a fiatalok politechnikai kiképzését segítik, továbbá iskolákat látogatnak, s eszmecserét folytatnak a gyakorlati oktatásról. /mti/

15.45.

15.45

- 29 -

se

bb 50. eredményes munkát végez a komárom megyei tsz-községekben a vöröskereszt - vöröskeresztes aktivisták tanácskozása tatabányán

vid fm/ke/vl fm 1961. május 4.

csütörtökön tatabányán tanácskozott a vöröskereszt komárom megyei elnöksége. az alapszervi a városi és a járási vöröskereszt-vezetőségek újjáalakítása után a 20 kiildött megválasztotta a megyei vezetőséget. a tanácskozáson részt vett kroszner lászló, a megyei tanács vb elnöke is. ormos imréné, a vöröskereszt megyei elnökségének titkára beszámolt arról a sokrétű munkáról, amelyet az aktivisták végeztek a legutóbbi 1958 évi vezetőségválasztás óta. különösen eredményesen dolgoztak a termelészövetkezeti községekben. az utóbbi években a különböző tanfolyamokon több mint 8500 embert képeztek ki, több mint ötezerrel növelték a taglétszámot és 37-ről 272-re növelték az egészségügyi állomások számát. az aktivisták rendszeresen felkeresik a közös gazdaságokat, a brigádgyűléseken hívják fel a figyelmet az egészségügyi tennivalókra. felvilágosító munkájuk nyomán számos falu képe megváltozott, kicsinosították, rendbetették a házak környékét, a köztereket. a tsz-községekben jelentősen megnőtt az érdeklődés az egészségügyi előadások iránt. a kishéri kórház orvosai például 75 előadást tartottak a környező falvakban, s egy-egy előadást 250-300 tsz-tag hallgatott meg. a vöröskeresztes aktivisták munkáját dicséri, hogy már a legkisebb falvakban is szép számban vesznek részt a különböző szűrővizsgálatokon. azokban a községekben, ahol régen 15-20, legutóbb - mint például kishéren is - már 300 asszony vett részt rákszűrésen. most ismét jelentős felvilágosító munka vár a vöröskeresztes szervezetekre: a megyei tbc gondozó intézet brigádja ugyanis több tsz-községben 72.000 személyt kíván megvizsgálni.

a tanácskozáson elhatározták, hogy továbbra is nagy gondot fordítanak a tsz-ek segítésére. többek között tanácsot adnak a munkavédelemben, a vegyszerek helyes kezelésében, tárolásában. fontos tennivalónak jelölték meg a távoli településeken, pusztákon a babonás nézetek elleni küzdelmet. /mtl/

c16.05.

16 25

- 30 -

Se

bb 52. a földművelésügyi minisztérium tájékoztatója a tavaszi mezőgazdasági munkákról

1 cs/gk szb ká

1961. május 4.

az elmúlt két hét esős időjárása kedvezett a mezőgazdaságnak: országsszerte meggyorsította az elvetett magvak kelését és a növényzet fejlődését. ugyanakkor - egyes vidékeken - kissét lassította a vetések, különösen a kukoricavetés ütemét. a megyei főagronómusok és az állami gazdaságok jelentése szerint a tavaszi istállótrágyázás, a szántás és a gabonafélék fejtrágyázása, továbbá a cukorrépa és a napraforgó vetése már április 29-re országsszerte befejeződött, s befejezéshez közeledik a burgonyaültetés is. a kukorica alá szánt területnek felét vetették be eddig, a silókukorica vetőmagjának pedig 43 százaléka került földbe. az öntözött területeken a rizsvetéssel 58 százaléknál tartanak.

országsszerte kielégítő ütemben halad a kapásnövények ápolása, a tavaszi kalászosokban pedig az acatolás. több vidéken megkezdték az őszi keveréktakarmányok és a lucerna kaszálását. a szőlőkben a mélykapálás, a gyümölcsösökben a szíromhullás utáni permetezés zajlik, a kertészetekben jó iramban folytatják a palánták kiültetését és ápolását. /mtl/

--

bb 55. huszperces jégeső nyíregyházán

vid ká/j-lm ká

1961. május 4.

csütörtökön délután jégesővel kísért vihar vonult át nyíregyháza felett. mintegy 20 percen át kukoricaszem nagyságú jég hullott. a város határában gazdálkodó szövetkezetek időben észrevették a veszélyt, és a frissen kiültetett paradicsom palántákat gyékénylapokkal fedték le. a ságvári és a dózsa termelészövetkezet kertészetében így többmillió forint értéket sikerült megmenteni. a jéges zivatar azonban kárt is okozott. a ságvári termelészövetkezet földjein egy tizholdas dohány-ületvényt tépázott meg a jég, s kárt szenvedett a szőlő és a gyümölcs is. /mtl/

--

16.00

16 25

- 31 -

Se

bb 53. májusi jelentés a földekről - befejezték a kender vetését az alföldön - kaszálják a Lucernát békés megyében - permetezik a kiskunsági szőlőket

vidék szb ká

1961. május 4.

május első napjaiban az ország egész területén jelentősen előrehaladtak az irdszerü mezőgazdasági munkákkal. a dél-magyarországi rostkikészítő vállalat körzetében: csongrád, békés, bács, szolnok és pest megyékben befejeződött egyik fontos ipari növényünk, a kender vetése. a vetést, bár időközben eszések hátráltatták a munkát, előbb fejezték be, mint bármelyik korábbi évben.

békés megyében, ahol az idén 30.000 holdon termelnek Lucernát, az értékes takarmánynövény a kedvező időjárás hatására sok helyütt máris olyan fejlett, hogy meg lehetett kezdeni az első kaszálást. az első rendszdró gépi kaszák a csanádapácai haladás és köztársaság, valamint a gádorosi petőfi termelőségvetkezet lucernatábláin kezdték meg a munkát. a gépek dus rendet vágnak. az első mérések szerint ezen a vidéken holdanként 10-15 mázsa lucernaszénát takarítanak be az idej első kaszálásból. a már lekaszált és felhasználó őszi takarmánykeverék helyére megyszerte siló- és szemeskukoricát vetnek. orosházn és környékén eddig 600 holdon került földbe a kukorica magja az őszi takarmánykeverék helyén.

a kiskunsági szőlőskertekben megkezdtek az idej első permetezést. a szövetkezeti gazdaságok szépen fejlődő, már dus lombosodó szőlőiben eddig 90 permetezőbrigád kezdte meg a munkát. a háti permetezők mellett az idén 80 nagyteljesítményű gép is segíti a peronoszpóra elleni védekezést. a megye kertészkedő gazdaságaiban most kezdik meg általában a paprika és a paradicsom szabadföldi palántázását. e munka elősegítése érdekében a duna-tiszaközi mezőgazdasági kísérleti intézet gépi palántázási bemutatót rendezett a környékbeli termelőségvetkezetek elnökei és kertészei számára. a bemutatón a paradicsom gépi palántázásának legjobban bevált módszereit ismertették. a következő napokban újabb, hasonló, tapasztalatcseréket rendeznek a megyében. legközelebb a kalocsa vidéki közös gazdaságok vezetőinek és kertészeinek, a paprika gépi palántázását mutatják be.

/folyt.köv./

16.28.
17.20

- 32 -

se

bb 53. /májusi jelentés... folyt./- szb

az ország egész területén teljes üzemmel dolgoznak a növényvédő gépállomások. borsod megyében a permetező gépek nagy része nyújtott műszakban dolgozik a gabonatáblák gyomtalanításán. az eső utáni napsütéses időben ugyanis nemcsak a kulturnövények, de a gyomok is gyors fejlődésnek indultak. munkához láttak a növényvédő gépállomás dolgozói a taktaközi cukorrépatermő vidéken is, ahol az utóbbi napokban már megjelent a cukorrépa két kártevője, a földi bolha és a répbarkó. somogy megyében, a nagyatádi, csurgói, barcsi és kaposvári járásokban a figyelőszolgálat már jelezte a burgonyabogár megjelenését. a toponári növényvédő gépállomás teljes felkészültséggel vette fel a küzdelmet a veszedelmes kártevő ellen. /mti/

--

bb 54. pár nap alatt megkedvelték a pestiek és a külföldi vendégek a citadellát: hétköznaponként körülbelül kétezren látogatják

i hbj/sze szb vg

1961. május 4.

a citadella pár nap alatt a pestiek legkedveltebb kirándulóhelyévé vált. már május 1-én 12.000 ember látogatta budapest legszebb „kilátóját”, s hétköznaponként is körülbelül kétezren keresik fel és valóságos „autótábor”, sorakozik a kapu előtt.

a délelőtti és a koradélutáni órákban jobbra iskolások, uttorok ismerkednek a fellegrárral, estefelé pedig külföldi vendégek, pesti fiatalok és öregek szórakoznak, poharazgatnak a „kazamata”, -borozóban és gyönyörködnek az esti pest panorámájában.

a szálloda aijára már majdnem egész májusra ki lehet tenni a „megtelt”, táblát. /mti/

--

bb 56. változás a televízió műsorában május 6-án, szombaton sze szb hk

1961. május 4.

18.45 órakor beszélgetés louis saillant-tal, a szakszerzési világszövetség főtitkárával. a szombati műsor többi része változatlan. /mti/

--

16.35.
17.25

- 33 -

se

bb. 57. a termelőszövetkezeti járások, falvak egészségügyi ellátásáról tanácskozott az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága - mozgó szakorvosi szolgálat - több mint kilencmillió biztosított

t/zs/rj sr

1961. május 4.

az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága csütörtökön dr. pesta lászló elnökletével ülést tartott a parlament gobelin-termében. az ülésen résztvett vass istvánné, az országgyűlés alelnöke, továbbá az mszmp tudományos és kulturális osztályának, az egészségügyi minisztériumnak, a pénzügyminisztériumnak és az országos tervehivatalnak több képviselője.

dr. bene zoltán képviselő beszámolt a bizottságnak arról: milyen egészségügyi és szociális feladatok állnak egészségügyi szerveink előtt a mezőgazdaság szocialista átszervezésével kapcsolatban. egyebek között rámutatott, hogy míg 1938-ban a biztosítottak száma mindössze 2.8 millió volt, addig napjainkban már meghaladja a 9. milliót. a nagyüzemi gazdálkodás útjára tért járásokban, községekben szinte máról-holnapra ugrásszerűen megnőtt a vidéki körzeti orvosi rendelők forgalma, s a szakrendelők és kórházakat is jóval nagyobb számban keresik fel a betegek, mint régebben.

az egészségügyi hatóságok számos intézkedést tettek az orvosi ellátás iránt megnövekedett igények kielégítésére, a körzeti orvosok munkájának könnyítésére. a túlságosan nagy lélekszámú orvosi körzeteket átszervezték, új körzeti orvosi állásokat létesítettek; 4 órás részfoglalkozású orvosirnokokat, valamint házi betegápolónőket állítottak munkába. a szakorvosi órák számát 1959-ben 626-tal, 1960-ban pedig 623-mal növelték, s az elképzelések szerint a második ötéves terv időszakában elsősorban a termelőszövetkezeti megyékben építenek új szakrendelőköt. a rendelők-intézetek gyógyító munkáját az ugynevezett mozgó szakorvosi szolgálat egészíti ki - ennek fejlesztéséhez azonban nélkülözhetetlen a szolgálat kocsi-parkjának felújítása és bővítése.

a beszámolót élénk vita követte, amelyben felszólalt dr. ábrányi istván, bak béla, dr. bárczi gusztáv, dr. nuth tivadar, özv. nagy istvánné, sárfi rózsai, dr. stark janka, szabados emil, tugi istván, varga ferencné és vass józsef képviselő, továbbá dr. csincsek imre, a pénzügyminisztérium csoportvezetője és dr. dubovitz dénes, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője.

/folyt.köv./

17.10 17³⁰

- 34 -

se

bb. 57. / a termelőszövetkezeti járások,.....1. folyt./rj

a vita résztvevői rámutattak, hogy a szövetkezeti falvak egészségügyi helyzetének további javításához jelentős segítséget adhatnak a társadalmi szervezetek és a községek lakói is. a helyi erőforrások felhasználásával számos helyen „kis rendelőköt”, építhetnek, szociális otthonokat rendezhetnek be a munkából kiöregedettek gondozására, új bölcsődéket, óvodákat létesíthetnek.

a bizottság fontosnak tartja az egészségügyi felvilágosító munka javítását, szervezettebbé tételét és egységes irányítását. a higiéniai rendszabályok és egyéb egészségügyi előírások széleskörű népszerűsítése - hangsúlyozták a képviselők - rendkívül hatékony segítőtársa lehet a vidék orvosainak.

az ülésen dicsérlettel szóltak azokról az orvosokról, egészségügyi dolgozókról, akik részt vállaltak a termelőszövetkezetek szervezéséből és munkájukkal, tanácsaikkal ma is segítik a nagyüzemek megszilárdítását.

a bizottság végül meghízta elnökségét, hogy dolgozzon ki és terjesszen javaslatokat az illetékesek elé a termelőszövetkezeti járások, községek egészségügyi ellátásának és a vidéki körzeti orvosok munkakörülményeinek további javítására.

az ülés végén dr. pesta lászló kegyelettel emlékezett meg dinnyés lajosról, az országgyűlés elhunyt alelnökéről./mti/

..

bb. 58. „a legnagyobb élményt az emberek jelentették, akikkel találkoztunk,, - a belorusz kulturális és művészeti küldöttség sajtóértekezleten számolt be magyarországi tapasztalatairól

t/ms/rj sr

1961. május 4.

tíznapos magyarországi tartózkodás után pénteken indul vissza az mszbt meghívására hazánkban járt belorusz kulturális és művészeti küldöttség. a vendégek elutazásuk előtt sajtóértekezleten számoltak be magyarországi tapasztalataikról. a közvetlen hangú beszélgetésen résztvett az mszbt elnökségének több tagja.

/folyt.köv./

17.15.
A. B.

- 35 -

se

bb. 58. / ,,a legnagyobb élményt az emberek.....1. folyt./rj

a vendégeket szakasits árpád, az mszmp központi bizottságának tagja köszöntötte, majd v.a. csernyavszkaja, a küldöttség vezetője összegezte a delegáció magyarországi tapasztalatait.

- utazásunk célja az volt, - mondotta - hogy megismerkedjünk magyarország dolgozó népének életével, a magyar ipar, mezőgazdaság és kultúra eredményeivel és igyekezzünk tovább mélyíteni a két nép baráti kapcsolatait. úgy érezzük, hogy látogatásunk mindkét szempontból eredménnyel járt. magyar barátaink előzékenyen kalauzoltak bennünket. meglátogattuk a csepel autógyárat, az esztergomi szerszámgépgyárat, a diósi golyóscsapágygyárat, az ikarus-gyárat, az emag-ot. delegációnk tagjai több természetfelfedező útban, állami gazdaságban, mezőgazdasági kutató intézetben megfordultak. jártunk oktatási intézményekben, muzeumokban, elmentünk színházakba, művelődési otthonokba is.

- a főváros szépségein kívül alkalmunk volt több vidéki várossal is megismerkedni. láthattuk a magyar nép jelentős eredményeit. gyümölcsöző tapasztalatcserékre került sor küldöttségünk szakemberei és magyar szocialista brigádok tagjai között. a legkülönbözőbb foglalkozású emberekkel, üzemi dolgozókkal, tsz-parasztokkal, pedagógusokkal, művészekkel találkoztunk. a legmaradandóbb élményt ezek a közvetlen találkozások jelentették. mindig éreztük azt az őszine baráti szeretetet, amellyel a magyar emberek a szovjetunió felé fordulnak. reméljük, hogy itt - tartózkodásunk is hozzájárult ennek az igazi barátságunk további erősítéséhez.

- végezetül: de nem utolsósorban nagy hatást tett ránk a budapesti dolgozók vidám, színpompás május elsejei felvonulása.

a delegáció egyes tagjai válaszoltak az újságírók kérdéseire. j.a. zajcev festőművész elmondotta, hogy a muzeumi látogatások és a magyar képzőművészekkel történt találkozások után úgy látja: erős a realista irányzat a magyar képzőművészetben. megváltozott az élet tartalma és a művészek nemcsak keresik, de meg is találják az ennek megfelelő új kifejezési formákat. ez a fejlődés még korántsem zárult le. hangoztatta: mindkét nép művészetére hasznos lenne, ha a magyar és a belorusz képzőművészek kölcsönösen tájékoztatnák egymást műveikről és közös kiállításokat rendeznének.
/folyt.köv./

17.20.

17.50

- 36 -

se

bb. 58. / ,,a legnagyobb élményt az emberek.....2. folyt./rj

n.d. muhin, a neves buzanemesítő elismeréssel seolt a héki állami gazdaságnak a bőtermő szovjet buzafajákkal elért nagyszerű terméseredményeiről és a meglátogatott mezőgazdasági kutató intézetek munkájáról. a.j. terešin minszki középiskolai igazgató kiemelte, hogy a magyar pedagógusok között igen sok lel-

kes hive van a munkára nevelésnek, a politechnikai oktatásnak. akad még olyan is aki félti a kulturális nevelést a gyakorlati oktatástól - mondotta. a mi tapasztalataink azonban azt mutatják, hogy ennek éppen az ellenkezője az igaz: az ismeretek elmélyítésén kívül ez az oktatási forma növeli a tanulók kulturális érdeklődését is. v.v. prihodcsenko, a minszki autógyár kommunista munkabrigád vezetője a csepel autógyárban és az ikarusban szerzett tapasztalatairól számolt be. a magyar munkások szakmai színvonala magas, sok köztük az újító. a tervezők szoros kapcsolatot tartanak a dolgozókkal, meghallgatják véleményüket. nagy az érdeklődés a szovjet műszaki tapasztalatok átvétele iránt.

a tájékoztatásért szakasits árpád mondott köszönetet, majd v.a. csernyavszkaja átadta az mszbt vezetőinek a bucsuzó küldöttség ajándékait: a belorusz szszk dolgozóinak és fiataljainak életét ábrázoló albumokat és filmeket, valamint belorusz művészek hangfelvételeit./mti/

..-

bb 60. norvégiába utazott rusznyák istván

k ms/gk szb sr

1961. május 4.

rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke osztrákba utazott, hogy résztvegyen a linus pauling által rendezett atomfegyver-ellenes értekezleten. ezt követően moszkvába utazik és ott a szovjetunió orvostudományi akadémiaja meghívására előadásokat tart. /mti/

..-

bb 61. az országos béketanács távirata a nemzetközi lenin-békedíjjal kitüntetettekhez

k di/gk szb sr

1961. május 4.

az országos béketanács csütörtökön táviratban üdvözölte az ideai nemzetközi lenin-békedíjjal kitüntetett neves közéleti személyiségeket, politikusokat, s tolmácsolta a magyar béke-mozgalom jókívánságait. /mti/

..-

17.45.

18.00

- 37 -

se

bb 59. a termelőszövetkezetek gazdálkodásáról, a mezőgazdasági termelés előrehaladásának meggyorsításáról tárgyalt az MSZMP pest megyei bizottságának ülése

t vid áe/áe szb ká

1961. május 4.

a MSZMP pest megyei bizottsága csütörtökön kibővített ülésen tárgyalta meg a termelőszövetkezetek elmúlt évi gazdálkodásának tapasztalatait és az ideai feladatokat. a pártbizottság a múlt évi zárószámadások és az ideai tervek jellemző adatainak elemzése alapján részletesen felmérte a mezőgazdasági termelés helyzetét és határokat hozott az előrehaladást gátló tényezők megszüntetésére.

megállapították, az elmúlt évben több mint 70 termelőszövetkezet tulszárnyalta az állam és a párt által meghatározott termelési célokat, ugyanakkor több közös gazdaság munkája még nem kielégítő. jóllehet a vetésszerkezet pozitív irányban - a legfontosabb növények javára - alakult, a termésátlagok még nem érik el az állami gazdaságok termelésének színvonalát. számos jól gazdálkodó szövetkezet viszont a tervezettnél jóval több terményt takarított be: a nagykátai magyar-koreai barátság tsz 17.6 mázsás búzatermése, az abonyi új világ tsz 21 mázsás őszi árpa-termése nem egyedülálló a megyében. különösen jók az eredmények a kertészeti termelésben. a kertészetek területe növekedett, s a termésátlagok is jóval magasabbak, mint az egyéni művelés idején. ezekben a jól gazdálkodó szövetkezetekben az egy hold szántóra számított termelési érték az 5-8 ezer forintot is meghaladja. a közös gazdaságok az elmúlt évben jelentősen megerősödtek: összvagyonuk meghaladja a 900 millió forintot, ami 1958-hoz képest több mint 240 százalékos emelkedést jelent.

a pártbizottság legfontosabb feladatként jelölte meg a még nem kielégítően gazdálkodó szövetkezetek megerősítését, a holdankénti termelési érték növelését, a szakapparátus és a kommunista szövetkezeti dolgozók mozgósításával a kapásnövények leg gondosabb művelésére, a hozamok növelésére törekednek. a pártbizottság kezdeményezésére felülvizsgálják a megye mezőgazdaságának öt éves tervét, és erőteljesebb ütemet szabnak meg a szőlő- és gyümölcs-telepítésnél, az öntözésnél, talajjavításnál. /mti/

--

Se

17.50.
18.00.

- 38 -

bb 62. Lezárult a jelentkezés a gépkocsi nyereséget betétkönyvek első sorsolására - harmincnégyezer új típusú betétkönyvet váltottak

1 kf/kf szb vg

1961. május 4.

az országos takarékpénztár egy hónapja hirdette meg legújabb takarékosági formáját, a gépkocsi nyereséget betétkönyvet, amely rövid idő alatt népszerű lett országwide. az első sorsolásra a jelentkezés lezárult, április 30-ig lehetett rá betétkönyvet váltani. a takarékpénztár nemrégén még arról adott tájékoztatást, hogy körülbelül tízezer váltottak új betétkönyvet. a határidő előtti héten, s különösen az utóbbi napokban azonban ugrásszerűen megnövekedett a gépkocsi betétkönyv-tulajdonosok száma. még nem végleges összegezés szerint - néhány postahivataltól várják még a jelentéseket - mintegy 34 000 gépkocsi nyereséget betétkönyvet váltottak egy hónap alatt. ezek közül huszonöt ezer 10.000 forintos és kilencezer 5.000 forintos betétkönyv.

a tízezer forintos betétkönyvek első sorsolását augusztusban, az ötezer forintosokét pedig novemberben tartják.

igen sok érdeklődő az április 30-i határidőig nem tudott betétkönyvet váltani. az országos takarékpénztár felvilágosítósa szerint a gépkocsi nyereséget betétkönyv állandó betétforma, tehát mindkét összegű könyv továbbra is váltható. mindazok, akik május 1 - július 31 között váltanak betétkönyvet résztvesznek a következő sorsoláson, amelyre a 10.000 forintos betétkönyveknél novemberben, az ötezerforintosoknál pedig a jövő év februárjában kerül sor. ezeken a húzásokon a már korábban váltott betétkönyvek is résztvesznek, amennyiben tulajdonosa a betétet továbbra is fenntartja. /mti/

--

bb 66. rabindranath tagore emlékünnepek hazánkban

1 fe/sze szb sr

1961. május 4.

rabindranath tagore születésének századik évfordulója alkalmából számos rendezvényen emlékeznek meg hazánkban is a nagy hindu költőről. az irodalmi színpadon pénteken fél 8 órai kezdettel irodalmi estet rendeznek. bevezetőt mond Sőtér István, majd germanus Gyula méltatja a költő életművét. május 6-án balatonfiúrednen megkoszorúzzák rabindranath tagore emlékművét és kiállítását nyitnak meg. /mti/

--

Se

18.30.
18.45.

- 39 -

bb 65. szocialista szerződést kötött a malomipari tervező és kivitelező intézet és a gizella malom

t ta/tr szb vg

1961. május 4.

a kgst malomipari tervező és kivitelező intézete és a gizella-malom dolgozói csütörtökön szocialista szerződést kötöttek. az ünnepélyes szerződéskötés alkalmával muczina ferenc, a gizella-malom igazgatója elmondta, hogy malmuk az ország egyik legrégebbi üzeme. ezért szükséges a malom korszerűsítése, át-szervezése. ehhez a munkához nyújt majd segítséget az a szerződés, amelyet egy fejlődő intézettel, a malomipari tervező és kivitelező vállalattal kötnek. az intézet a jövőben rendszeresen segítséget nyújt a gizella-malomnak. gazdaságos gyártási technológiát dolgoznak ki számukra, és megfelelő, hozzáértő szakemberekkel segítik munkájukat. a gizella-malom viszont alkalmat ad az intézetnek arra, hogy új típusú, eddig még nem gyártott gépeit üzem közben kipróbálhassa. ez rendkívül előnyös a malomipari tervező és kivitelező intézetnek, mivel konstrukciónak legnagyobb részét nyugati megrendelésre készíti. így alapvető követelmény, hogy ezek a gépek technikailag tökéletesek legyenek. a tervek szerint ezeket az új malmi berendezéseket a gizella-malom szigetiszentmiklósi fiókvállalatánál fogják munka közben kipróbálni.

muczina ferenc igazgató befejezésül elmondta azt is, hogy a szerződés alapján megvalósítandó új gyártási technológia segítségével napi teljesítményüket 20 tonnával növelhetik. a gizella-malmot egyébként 1963-64-ben megfiatalítják, gépi berendezéseit teljesen kicserélik. /mt1/

bb 69. időjárásjelentés

tm szb

1961. május 4.

a meteorológiai intézet jelenti május 4-én, csütörtökön 18 órakor:

a nappali felmelegedés erősödik
várható időjárás péntek estig: a nappali felmelegedés erősödik. változó mennyiségű felhőzet, néhány helyen eső, zivatar. mérsékelt nyugati, délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 21-24 fok között. /mt1/

18.37.
19.10

- 40. -

SE

bb 63. pécsi történész napok

vid fm/ke-lm fm

1961. május 4.

csütörtökön több mint háromszáz részvevő jelenlétében nyitotta meg dr. babits andrás, a magyar tudományos akadémia dunántúli tudományos intézetének kutatója a pécsi történész napokat. ott volt ambrus jeno, a pécsi városi pártbizottság első titkára, valamint papp imre, pécs város tanácsa megbízott vb elnöke és szentistványi gyuláné, a városi pártbizottság osztályvezetője.

az első előadást pamlényi ervin, a századok szerkesztője, „nacionalizmus és szellemtörténet”, címmel tartotta. fel-szóalt tilkovszky lóránt kandidátus, a tit társadalomtudományi titkára, vigh károly, a magyar történelmi társulat pest megyei elnöke, az országgyűlési könyvtár munkatársa, várkonyi ágnes, kandidátus, a történelmi intézet munkatársa, hinora sándor, a tankönyvkiadó vállalat főszerkesztője, szabó józsef szombathelyi pedagógus szakfelügyelő.

a pénteki ülésen filla istván a dolgozók középfoku történelemoktatásáról tart vitaindító előadást. /mt1/

--

bb 68. szombaton bemutató a bábszínházban

hné--lm s

1961. május 4.

szombaton délután 5 órai kezdettel mutatja be az állami bábszínház új gyermekdarabját andersen rányk: a császár új ruhája címmel. a díszleteket és bábukat koós iván terve te, zenéjét rányk györgy szerzette, rendező szőnyi kató. /mt1/

--

bb 67. fock jeno látogatása borsod megyében

vid hné-lm fm

1961. május 4.

fock jeno, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, szerdán és csütörtökön látogatást tett borsod megyében. prieszol józsef, az mszmp központi bizottsága tagjának, a megyei pártbizottság első titkárának, szekér gyula nehézipari miniszterhelyettesnek és papp károly, a megyei pártbizottság titkárának társaságában felkereste a borsod megyei vegyipari létesítményeket. /mt1/

--

SE

1845
19.10

- 41 -

bb 70. elhunyt dinnyés lajos

k mtth szb mi

1961. május 4.

az országgyűlés elnöksége és a hazafias népfront országos tanácsa mély fájdalommal közli, hogy dinnyés lajos, volt miniszterelnök, az országgyűlés alelnöke, a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének tagja május harmadikáról negyedikére virradó éjjel hosszas betegség után elhunyt.

dinnyés lajos már a felszabadulás előtt résztvett a politikai életben, harcosan szembenállt a horthy-rendszer népelelmes politikájával. a felszabadulás után vezető tisztségekben a népi demokrácia odaadó híveként fáradhatatlanul szolgált a dolgozó nép felemelkedését.

emlékét megőrizzük.

országgyűlés elnöksége
hazafias népfront országos tanácsa

x x x

dinnyés lajost az országgyűlés saját halottjának tekinti. temetésének megrendezésére rónai sándor, az országgyűlés elnöke vezetésével bizottság alakult. a temetés időpontjáról később történik intézkedés. /mti/

x x x

pro domo:

az alábbiakban - saját nekrológ megírásához - a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk dinnyés lajos főbb életrajzi adatait.

x x x

/folyt.köv./

18.50.

19.10

se

- 42 -

bb 70. /elhunyt dinnyés lajos... 1. folyt./- szb

dinnyés lajos 1901. április 16-án született alsódabaszon földbirtokos családból. a politikai életbe az 1930-as években kapcsolódott be mint a kisgazdapárt egyik alapító tagja. 1931-ben szülőföldjén, a dabasi választókerületben választották meg képviselővé. a parlamentben élesen szembe helyezkedett a kormány népelelmes politikájával. interpellációival, cikkeivel a parasztság érdekeinek igaz szószólójaként tette ismertté nevét, mint a magyar nemzeti függetlenség híve, szembenállt a hitler-fasizmussal. antifasiszta magatartása miatt 1939-ben lehetetlenné tették képviselővé választását és katonai szolgálatra hívták be. 1943 őszén megtagadta a további katonai szolgálatot és a felszabadulásig illegálisan élt.

hazánk felszabadulása után a kisgazdapárt pest megyei szervezetének elnöke lett, s egyik vezetője volt a kisgazdapárt baloldali csoportjának. mint a népi hatalom híve, harcolt a nagy ferenc - varga béla féle, kapitalista restaurációra törő csoport ellen. a függetlenségi front javaslatára 1947-ben honvédelmi miniszter, majd miniszterelnök lett. miniszterelnöksége idején került sor a nagyüzemek államosítására, s mint kormányelnök ő írta alá a barátsági és együttműködési szerződést a szovjetunióval és több más testvér országgal. 1948 decemberében lemondott miniszterelnöki tisztéről. azóta a mezőgazdasági tudományos központ, majd az országos mezőgazdasági könyvtár vezetőjeként fejtett ki értékes, tudományos munkát.

dinnyés lajos a felszabadulás óta az országgyűlésnek állandó tagja volt, legutóbb 1958-ban szülőföldjének bizalmából lett ismét képviselő. az országgyűlés alelnökévé választotta.

közéleti, politikai tevékenységével mindenkör fáradhatatlanul, odaadóan szolgált a dolgozó magyar népet. a kommunisták és pártonkívültek nagy tömegei ismerték és becsülték. kimagasló érdemeinek elismeréséül számos magas kitüntetésben részesült, megkapta magyar népköztársasági érdemrend 1. fokozatát, a kossuth érdemrend 1. osztályát, a munka vörös zászló érdemrendjét, a magyar szabadság érdemrend ezüst fokozatát, a munka érdemrendet. /mti/

..-

se

18.55.

19.10

- 43 -

bb 42. megkezdődött a nemzetközi munkaegészségügyi kongresszus

t/ms-lm sr 1961. május 4.

csütörtökön az országos munkaegészségügyi intézetben megkezdődött a nemzetközi munkaegészségügyi kongresszus. a tanácskozási a magyar egészségügyi intézmények képviselőin a kutatókon és az üzemorvosokon kívül, külföldről is - a szovjetunióból, bulgáriából, csehszlovákiából, romániából, finnországból, franciaországból, a német demokratikus köztársaságból és jugoszláviából, a német szövetségi köztársaságtól számos vendég érkezett.

dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese megnyitójában méltatta azt a fejlődést, amelyet a munkaegészségügy a szocializmust építő országunkban elért. a foglalkozási betegségek megelőzésében az üzemegészségügyi szolgálat államosításával jelentős előrehaladás történt. a munkaegészségügy fejlődése szempontjából lényeges lépés volt az országos munkaegészségügyi intézetnek, mint az üzemegészségügyi kutatások központjának életre hívása. 10 év alatt jelentős fejlődés következett be, amit már az üzemorvosok és a szakrendelések számának növekedése is mutat. megnőtt az üzemorvosi munka tekintélye és az orvosok szívesen vállalják ezt a feladatot.

befejezésül hangsúlyozta, hogy a kongresszus megbeszélései elősegítik a tudományos kutatómunkát és hozzájárulnak a nemzetközi együttműködés további fejlődéséhez.

a kongresszuson két fő témát vitatnak meg: a foglalkozási betegségek megelőzése, korai felismerése és gyógyítása és az üzemegészségügyi szervezés. az első előadást a.a. letavjet, a szovjetunió orvostudományi akadémiajának tagja, az akadémiai munkaegészségügyi intézetének vezetője tartotta. ismertette azokat az irányelveket és módszereket, amelyeket a szovjetunióban az egyes mérgező anyagok az üzemek légterében megengedhető mértékére vonatkozólag kidolgoztak.

/folyt.köv./

19. 10.
1. 20

- 44 -

se

bb 42. /megkezdődött a nemzetközi... 1. folyt./-lm

az üzemegészségügy legfontosabb feladata a megelőzés. ezért a szovjet kutatók nemcsak azt tanulmányozták, hogy a levegőt szennyező, mérgező anyagok milyen koncentrációban okoznak megbetegedést. rendkívül érzékeny módszerekkel azt is vizsgálták, milyen az a koncentráció, amely hosszabb időn, esetleg több évtizeden át sem okoz kóros elváltozást. ezeknek a módszereknek kidolgozásánál sikerrel alkalmazták a pavlovi elveket. ez a magyarázata, hogy a szovjetunióban egyes mérgező anyagok megengedett mennyiségét kb. 10-15-ször alacsonyabban állapították meg, mint a nyugati tőkés országokban, elsősorban az egyesült államokban.

dr. timár miklós, az országos munkaegészségügyi intézet igazgatója azokat a módszereket ismertette, amelyeket a foglalkozási ártalmak okozta elváltozások korai felismerésére dolgoztak ki. a kutatók igénybe vették a kémia, a biológia, az ideggyógyászat, módszereit, és ma már akkor is ki tudnak mutatni bizonyos mérgező anyagok okozta elváltozásokat, amikor ezek még nem okoznak panaszt. ennek a dolgozók időszakos vizsgálatában, általában a foglalkozási betegségek megelőzésében van jelentősége.

dr. gál györgy az országos munkaegészségügyi intézet osztályvezetője, és dr. paál györgy, az egészségügyi minisztérium üzemegészségügyi osztályának vezetője az üzemegészségügyi szolgálat fejlődéséről és szervezeti felépítéséről adott elő. amikor az üzemegészségügyi szolgálatot az állami egészségügyi szolgálat részeként szervezték meg és az állam vette kezébe ennek a fontos szolgálatnak irányítását, az üzemi orvosok az országban napi 1500 órában dolgoztak. az üzemorvosi órák száma jelenleg meghaladja a 3000-et. ezenkívül 90 bányászati körzeti orvosi állást is rendszeresítették. az ország legnagyobb nehézipari vállalatánál, a csepel vas- és fémművekben az államosítás-kor összesen 3 üzemorvos dolgozott egy ideiglenesen átalakított helyiségben. most 16 üzemi orvos és 10 szakorvos látja el az üzem dolgozóit. a ganz-márvagban az államosítás előtt 5 üzemorvos volt. most 11 üzemorvos és 22 szakrendelő működik itt. berendeztek a fekvőbetegek részére is egy bajmegállapító- kivizsgáló állomást. három éjjeli szanatórium és egy szilikóziisszanatórium is létesült az elmúlt 10 évben hazánkban.

19. 13.
1935

- 45 -

se

bb 42. /megkezdődött a nemzetközi...2.folyt./-lm

az üzemegészségügyi szolgálat eredményes munkáját segíti, hogy az üzemorvosok függetlenek az üzemtől, ahol többek között fontos közegészségügyi ellenőrző feladataik is vannak. az üzemegészségügyi szolgálatot ma már budapesten és az ipari megyékben a tanács egészségügyi osztályán dolgozó külön üzemi főorvosok irányítják. a további fejlődés szempontjából igen fontos a komplex-egészségvédelmi tervek helyes elkészítése, az üzemi orvosok táppénzállományba vételi jogának szélesítése, valamint a különböző iparágak egészségügyi ellátásának arányosítása. ennek alapja a reális üzemegészségügyi adatfelvétel.

a.v. szergejev, az oszszszk egészségügyi miniszterének helyettese a szovjet ipari dolgozók egészségügyi ellátásának szervezetét ismertette. a történelmi fejlődés folyamán a szocialista társadalmi rendszer tudta elsőként megoldani az egész lakosság magasszintű orvosi ellátását. a legfontosabb feladat a dolgozók egészségének védelme és gyógyítása. e célból az általános egészségügyi szolgálaton kívül rendelkezésükre állnak a különböző üzemi egészségügyi intézmények, amelyeknek nemcsak gyógyító-megelőző feladataik vannak, hanem speciális üzemi problémákkal is foglalkoznak. a továbbiakban hangsúlyozta a tömegek bevonásának fontosságát az egészségvédelemben. ennek eszköze nemcsak az egészségügyi felvilágosítás, hanem az egészségügyi intézmények látogatása is. ezért a szovjetunióban a társadalmi szervezetek képviselői gyakran kimennek a gyógyító-megelőző intézményekbe és a kívülálló szemével bírálják az intézet működését. ez a társadalmi segítség az intézmények munkájának megjavítására és továbbfejlesztésére hasznosnak bizonyult.

a bevezető előadások után magyar, bolgár, német és román előadók ismertették különféle ipari vegyi anyagokra vonatkozó munkaegészségügyi kutatásaik eredményét.

a kongresszus pénteken folytatja tanácskozásait. /mti/

19.15.
A. 35

- 46 -

se

bb 72. a nagykunsági tsz városok népfrentmunkájáról tárgyaltak szolnokon

t vid lm sr

1961. május 4.

a hazafias népfrent szolnok megyei elnöksége csütörtökön tárgyalta karcag és turkeve, valamint a kunszentmártoni járás népfrentmozgalmi munkáját. megállapította, hogy ezeken a helyeken mind tartalmasabbá válik a népfrent mozgalom tevékenysége. karcagon az elmúlt évben hétszázhuszezer forint értékű társadalmi munka elvégzésére mozgósították a lakosságot. a megye hétvárosa közül a községfejlesztési verseny első helyezésért vívták ki. ötletes szervezéssel segítették az agrotechnikai módszerek széleskörű elterjesztését. a mezőgazdasági akadémián kívül ezüstkalászos tanfolyamokat, aktuális mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozó előadássorozatot szerveztek. mintegy husz előadás hangzott el a korszerű nagyüzemi állattenyésztésről. gyakoriak voltak a termelőszövetkezeti tapasztalatcserék, gyakorlati bemutatók is. a turkevei népfrentbizottság is jelentős részt vállalt a termelőszövetkezetek segítéséből. több más fontos kérdés mellett, gyűléseken, családlátogatásokon foglalkoztak a háztáji árutermelés szerepével. a felvilágosító munka nyomán eddig ezerhatyszáz háztáji hitoztséértés értékesítésére kötöttek szerződést a városban. értékes módszerrel segítették a tanács munkáját is. minden tanács tag mellé népfrent aktivistát osztottak be és közreműködtek a tanács tagi beszámoló megrendezésénél. így közvetlenül megismerték a lakosság igényeit, alkotó készségét. hasonló formában tevékenykedett a kunszentmártoni járásban is a népfrent mozgalom. /mti/

..-

bb73. ezer munkaegység családot találkozója jászárokszálláson

vid szb mi

1961. május 4.

a hazafias népfrent jászberényi járási bizottságának kezdeményezésére csütörtökön jászárokszállás termelőszövetkezeti községben első ízben rendezték meg az ezer munkaegység családot találkozóját, a tanácskozáson résztvevő, mintegy száz családot négy száz tagján kívül ott voltak a patronáló üzemek, vállalatok és intézmények képviselői is. a tanácskozást gál ferenc a hazafias népfrent járási titkára nyitotta meg és üdvözölte azokat a családokat, akik az elmúlt esztendőben becsületes munkával ezer, vagy ennél több munkaegységet gyűjtöttek. /mti/

..-

19.25.
A. 35

- 47 -

se

bb 64. megyei tanácsstagok segítik az alsóbb szintű tanácsok munkáját győr megyében - a mosonmagyaróvári járási tanács ülése

vid fm/ke szb fm

1961. május 4.

a hazafiás népfront megyei bizottságának kezdeményezésére csütörtökön ülést tartott a mosonmagyaróvári járási tanács a megyei tanácsstagok részvételével. az ülésen elhatározták, hogy a megyei tanácsstagok a jövőben rendszeresen segítik a járási és községi tanácsok munkáját. tíz tagból álló csoport alakult, melynek vezetője kecskeméthy istván, a megyei tanács vb-elnökhelyettese. a csoport tagjai részt vesznek a tanácsüléseken, a járási és községi végrehajtó bizottsági üléseken, valamint az állandó bizottságok munkájában. negyedévenként valamilyen termelőszövetkezetben vagy községben üléseznek és beszámolnak arról, milyen gyakorlati segítséget nyújtottak a helyi tanácsoknak és a közös gazdaságoknak. /mti/

--

bb 74. magyarország a torinói nemzetközi kiállításon

i fe/tr szb sr

1961. május 4.

az egységes olasz állam megalakulásának 100. évfordulója alkalmából szombaton torinóban nemzetközi kiállítás nyílik, amelyen a világ négy kontinenséről 18 ország, köztük magyarország is részt vesz. „az ember és a munka” címet viselő nemzetközi kiállítás az emberi munka százéves fejlődését mutatja be. a kiállított magyar anyag a kézművesség fejlődését szemlélteti.

külön helyet szenteltek a kiállításon kossuth lajos torinói életének, valamint a risorgimento magyarországi vonatkozásainak.

az ünnepi megnyitóra torinóba utazott pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára. /mti/

--

se

20.15.
2040

- 48 -

mti hivatalos közlemények

1961. május 4.

bb 71. a minisztertanács ülése

k mtth szb mi

1961. május 4.

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. megtárgyalta és elfogadta a pénzügyminister jelentését a tanácsok 1960. évi köztségfejlesztési terveinek végrehajtásáról és az 1961. évi köztségfejlesztési tervekről.

a földművelésügyi miniszter jóváhagyása céljából betervezte a kgst 12. ülészakán aláírt, a növényvédelmi zárószolgálat, valamint a növények kártevőktől és betegségektől való védelme terén történő együttműködésről szóló nemzetközi egyezményt. a kormány az elnöki tanácshoz előterjesztést tesz az egyezmény kihirdetésére.

a minisztertanács ezután folyó ügyeket tárgyalta. /mti/

--

18.40.
19.20

- 1 -

se

mti belső hírek

1961. május 5.

bb 1. több csillagászati előadást - nagy az érdeklődés az építészet művészeti kérdései iránt - kerületi pártbizottságok az üzemek, vállalatok kulturális életéért

i hi/sze szb sr

1961. május 5.

az utóbbi időben több kerületi pártbizottság foglalkozott az üzemek, vállalatok kulturális életével.

a 14. kerületi pártbizottság agit.prop. osztálya mintegy hetven üzemben szerzett tapasztalatok alapján értékelte a könyvtárak helyzetét. a vizsgálat sok hasznos tapasztalatot nyújtott az üzemi könyvtárak további munkájához. ilyen például az is, hogy bár a megvizsgált üzemek könyvállománya mintegy hetvenezer kötet, ugyanakkor évente körülbelül 64.000 könyvet kölcsönöznek ki. ebből a statisztikából nemcsak az tűnik ki, hogy egyes keresettebb könyvek ugyszólván állandóan kézben vannak, hanem az is kiderült, hogy ugyanakkor a könyvállomány egyrésze nincs forgalomban. e művek propagálására éppen ezért a jövőben nagyobb gondot kívánnak fordítani. megállapították továbbá, hogy az üzemi dolgozók 28 százaléka beiratkozott olvasója a könyvtárnak, közöttük 62 százalékos arányban szerepelnek a fizikai munkások. a kerületben minden beiratkozott olvasóra átlag 7.5 kötet jut, ami megfelel a budapesti átlagnak.

a 7. kerületi pártbizottság kérdőívek és személyes tapasztalatok alapján az üzemekben és intézményeknél folyó ismeretterjesztést tanulmányozta. a tapasztalatok szerint a tudományos világnézet terjesztésének egyik hiányossága a kerületben, hogy kevés az idealista, vallásos világnézet elleni harcot közvetlenül vagy közvetve szolgáló előadás. pedig - mint megállapították - a dolgozók érdeklődését az ilyen témák iránt többhelyütt sikerült felkelteni. igen látogatottak voltak például a ságvári nyomdában, továbbá a villamosipari diákokotthonban az ünnepek keletkezéséről, a boszorkánypererekről szóló témák. hasonlóképpen hiányoznak még a csillagászati előadások, holott az úrkutatóban elért szovjet sikerek a figyelem középpontjába állították ezt a tudományágat. az ismeretterjesztésnek itt is bevált formái már a munkásakadémiák.

/ folyt. /

6.00

- 1 -

Se